

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กษมา จันทรแต่งผล. การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลี้ภัยกรุงเทพนมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- กุลธนา ธนาพงศธร. การพัฒนาบุคลากร. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.
- โกวิทย์ กังสนันท์. "การประเมินความจำเป็นของการฝึกอบรมสำหรับองค์กร." พัฒนบริหารศาสตร์. 31,4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2534) : 32 – 64.
- โกวิทย์ พวงงาม. "หลักและกระบวนการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมอับกระเป่า." พัฒนาชุมชน 30,1 (มกราคม 2534): 57 – 65.
- ขนิษฐา สุวรรณนิตย์. ปัจจัยค้ดสรรที่มีต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของต่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ผลการจัดอบรมครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ลี้ภัยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. เอกสารศน.ที่ 100/2537. กรุงเทพมหานคร : 2537. (อ้ดล้าเนา)
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ผลการจัดอบรมครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลี้ภัยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. เอกสารศน.ที่ 74/2539. กรุงเทพมหานคร : 2538. (อ้ดล้าเนา)
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาบุคลากรระยะ 5 ปี และการจัดตั้งศูนย์พัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ , 2540. (อ้ดล้าเนา)
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2539.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพมหานคร, อรรถพลการพิมพ์ : 2536.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือศึกษานิเทศก์การฝึกอบรม : รูปแบบกระบวนการพัฒนาบุคลากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542.
- เครือวัลย์ ลิมอภิชาติ. หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาแนวทางวางแผนการเขียนโครงการและการบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: สยามศิลป์การพิมพ์, 2531.
- จิตติมา จุมทอง. ผลของการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ชนิดดา เหมือนแก้ว. กิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ชำนาญ อริยะกุล. "ครูกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาคน" วารสารข้าราชการครู 5, 17 (มิถุนายน - กรกฎาคม 2540) : 24 - 29.
- ชินวัฒน์ นิเจนตร และคณะ. "การฝึกอบรมครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2535-2544) " วารสารการวิจัยทางการศึกษา. เล่มที่ 4, 23 (ตุลาคม - ธันวาคม 2536): 76-86.
- ชูชัย สมितिไกร. การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ฐิติพัฒน์ สงบกาย. ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มิต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น. ผลของการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองต่อการรับรู้ความ

- สามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษาปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
 พยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เดิบโต คติพจน์. **สภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา.**
 ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2540.
- เดือนใจ รงค์โสภณ. **ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงที่มีต่อสภาพ
 ส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอำบิล อำเภอกาบเชิง
 จังหวัดสุรินทร์.** ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- ทัศนิตมา ระเบียบดี. **ผลการใช้เทคนิค “แม่แบบ” โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความ
 เชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
 กรุงเทพมหานคร.** ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
 วิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ทัศนีย์ นนทะสร. **การพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษา
 พยาบาลตามแนวทฤษฎีปัญญาทางสังคม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
 ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ธีระพร อุวรรณโณ. **“การพัฒนาจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียนวัยรุ่น” เอกสารการสอน
 ชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น.** เล่ม 2 หน่วย 9-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- น้อย ศิริโชติ. **เทคนิคการฝึกอบรม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสาสน์, 2523.
- นิภา ทองไทย. **การพัฒนาหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนสำหรับพ่อแม่
 ในชุมชนเกษตรกรรมชนบท.** ปริญญาโทการศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. (อัดสำเนา)
- บุญเลิศ ไพรินทร์. **เทคนิคเพื่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและทัศนคติ.**
 กรุงเทพมหานคร: รำไทยเพรส, 2538.
- ประทีป จินัง. **การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงตนเองต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน
 และการเสริมแรงตนเองต่อผลการสอบย่อยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชา
 ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
 ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้มี
สมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนการสอนกับ
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีต่อทักษะการคิดของนักเรียนระดับประถม
ศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2535.
- ปราโมทย์ ส่งสิงห์. การศึกษาการปฏิบัติงานการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, 2537.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย:
แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริม
การแต่งตำราทบวงมหาวิทยาลัย, 2536.
- พรพันธ์ วันศุกร์. การเปรียบเทียบผลของเทคนิค “แม่แบบ” สไลด์การ์ดคู่กับโปรแกรม
การพัฒนาสุขนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า
จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- เพ็ญภาภรณ์ ทองบุญตา. การเปรียบเทียบผลของการให้ตัวแบบควบคู่กับการชี้แนะ
และการให้ตัวแบบควบคู่กับการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อการอภิปรายกลุ่ม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกะเทียม จังหวัดลพบุรี.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
2540.
- ยนต์ ชุ่มจิต. การพัฒนาครู. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2539.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม. เอกสารการสอนชุดวิชา
องค์การและการจัดการงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัย -
ธรรมาธิราช, 2535.

- วัชรีย์ ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์, 2525 (เอกสารโรเนียว)
- วารุณี จันทร์แสงสุข. ผลของการสังเกตและการเสริมแรงตนเองตามทฤษฎีแมคคอปพฤติกรรมไม่สนใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจวางธ์ดาภิเชก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.
- วิชัย ต้นศิริ. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วิมลพรรณ ว่องไว. ศึกษาพฤติกรรมดูแลผู้ป่วยเด็กของนักเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วิไล อาชวอาภรณ์. การเปรียบเทียบผลของการฝึกการประเมินตนเองกับผลของการใช้การเสริมแรงทางบวกที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วีระ อุลสาหะ. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- ศิริพันธ์ วงศ์สวัสดิ์. การศึกษาปัญหาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลของการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีของ

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์.
 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2530.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง
 พ.ศ. 2523). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- สมบุญรณ์ ดันยะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการ
 สอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- สมปอง ชดกึ่ง. การประเมินผลการฝึกอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
 การสอนของครู. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาสิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สวาท เส้นทอง. ผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร โดยนักเรียนเป็นผู้กำหนด
 เงื่อนไขเองและครูเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
 บวกและลบเลขของเด็กปัญญาอ่อนที่สามารถเรียนได้. วิทยานิพนธ์
 ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สมาน รังสิโยกฤษฎ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 17.
 กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2535.
- สาคร พุทธปาน. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการป้องกันการไ้ยาผิดและยา
 เสพติดสำหรับบุคลากรในงานสาธารณสุขมูลฐาน. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- สุชาติ ลีตระกูล. การพัฒนาหลักสูตรสำหรับลูกกรรมการก่อสร้างก่อนวัยเรียนในเขต
 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- สุนทร ชูโต. การใช้ตัวแบบภาพยนตร์เพื่อลดความกลัวของเด็กวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์
 ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2541.

- สุรีย์พร วัชชัย. ผลของวิธีการเรียนรู้และการกำกับตนเองที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์การศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- สำเร็จ พันธุ์ผัก. การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในวิธีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- เสาวคนธ์ ศรีพุทธดิลก. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงที่มีต่อการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านราษฎร์ดำเนิน อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- โสภิต ภาโนมัย. ปัญหาการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- อรุณี สำเภาทอง. การเสริมสร้างสมรรถภาพการสอนของครูประถมศึกษา โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมแบบเน้นการสอนแนะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- อรชยา เณรตาก้อง. การเปรียบเทียบผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีกับการให้ข้อมูลย้อนกลับล่าช้าที่มีต่อความสามารถในการแต่งประโยคภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอ้อกระติง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- อุบลศรี อุบลสวัสดิ์. การเปรียบเทียบการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจจากหนังสือการ์ตูนซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมในการประกอบภาพเอง โดยมีการให้ผลย้อนกลับพร้อมทั้งอธิบายและไม่มีการอธิบาย กับไม่ให้ผลย้อนกลับ. ปริญญาโทการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- อำรุง จันทวนิช. ก.ค.กำหนดลักษณะครูไทยในอนาคต. แนวหน้า ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2540 : 14.

ภาษาอังกฤษ

Agras, W. S., Leitenberg, H., and Barlow, D. H. "Social reinforcement in modification of agoraphobia." *Archives of General Psychiatry*. 19 (1968): 423-427.

Bandura, A. and Schunk, D.H. Cultivating competence self – efficacy and intrinsic Interest through proximal self – motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*. (1981) : 586 – 598.

Bandura, A. *Self – efficacy : The exercise of control*. U.S.A. : W.H. Freeman, 1997.

Bandura, A. self – efficacy determinations of anticipated fears and calamities. *Journal of Personality and Social Psychology*. 45(1983) : 464 - 469.

Bandura, A. Perceived self – efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*. 28(2) (1993) : 117 – 148.

Bandura, Albert. "Model of causality in social learning theory. In M. J. Meheony and A Freeman." *Cognition and psychotherapy*. New York: Plessum Press, 1985.

Bandura, Albert. "Reflections on self-efficacy." In S. Rachman, (ed.), *Advances in Behavior Research and Therapy* 1, 237-269. Oxford: Pergamon Press, 1978b.

Bandura, Albert. "Self-efficacy mechanism in human agency." *American Journal Psychologist*. 37 (February 1982): 122-127.

Bandura, Albert. "Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change." *Psychological Review* 84 (1977b): 191-215.

Bandura, Albert. *Self referent thought : A developmental analysis of self-efficacy*. In. J.H. Flavell and L. Ross (eds.). *Social cognitive development: Frontiers and possible futures*. Cambridge, England: Cambridge University Press, 1981.

Bandura, Albert. "Self-reinforcement: Theoretical and methodological considerations." *Behaviorism*, 4 (1976): 135-155.

Bandura, Albert. *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1986.

Bandura, Albert. *Social Learning theory*. Englewood cliffs, N.J. : Prentice -

- Hall, 1977.
- Bandura, Albert. *Social learning theory*. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1977a.
- Bandura, Albert. The self and mechanism of agency. In J. Suls (Ed.), *Psychological perspectives on the self* (Vol. 1pp.3-39). Hillsdale, New Jersey: Erlbaum, 1982b.
- Bandura, Albert. "The self-system in reciprocal determinism." *American Psychologist*. 33 (April 1978a): 344-358.
- Bandura, Albert. and Adams, N.E. "Analysis of self-efficacy theory of behavioral change." *Cognitive Therapy and Research* 1 (1977): 287-310.
- Bandura, Albert. Adams, N.E., and Beyer, J. "Cognitive processes mediating behavioral change." *Journal of Personality and Social Psychology* 35 (1977): 125-139.
- Bandura, Albert. N.E., Hardy, A.B., and Howells, G.N. "Test of the generality of self-efficacy theory." *Cognitive Therapy and Research*. 4 (1980): 39-66.
- Bandura, Albert. and Cervone, D. "Differential engagement of self-reactive Influences in cognitive motivation." *Organization Behavior and Human Decision Process*. 38 (1986): 92-113.
- Bandura, Albert. and Cervone, D. "Self-evaluative and self-efficacy mechanisms governing the motivational effects of goal systems." *Journal of Personality and Social Psychology*. 45 (1983): 1017-1028.
- Bandura, Albert. Cioffi, D., Taylor, C.B. and Brouillard, M.E. "Perceived self-efficacy In coping with cognitive stressors and opioid activation." *Journal of Personality and Social Psychology*. 55 (1988): 479-488.
- Bandura, Albert. and Perloff, B. "Relative efficacy of self-monitored and externally imposed reinforcement systems." *Journal of Personality and Social Psychology*. 7 (1967): 111-116.
- Bandura, Albert. Reese, L., and Adams, N.E. "Microanalysis of action and fear arousal as a function of differential levels of perceived self-efficacy."

- Journal of Personality and Social Psychology. 43 (1982): 5-21.
- Bandura and Simon, K.M. The role of proximal intentions in self – regulation
1(1977) : 177 - 193.
- Blackman, Charth J. and Silberman Adalph. **Modification of Child and Adolescent Behavior.** Belmont, California: Wadsworth Publishing Company Inc., 1975.
- Borich, Gray D. **The Appraisal of Teaching Mass.,** Addison Wesley Publishing Company, 1977
- Bozoian, S, Rejeski, W.J. and McAuley, E., Self – efficacy influences feeling states associated with acute exercise. *Journal of sport and exercise Psychology.* 16 (1994): 326 – 333, cited in Darren C. Treasure., and David M. Newberry *Journal of sport and exercise Psychology.*20(1998): 1-11
- Brown, I. Jr., and Inouye, D.K. "Learned helplessness through medeling: The role of perceived similarity in competence." *Journal of Personality and Social Psychology.* 36 (1978): 900-908.
- Bulger. C.A., and Meller,S." Self – efficacy as a mediator of the relationship between perceived union barriers and women's participation in union activities." *Journal of Applied Psychology.* 82(6)(1997): 935–944.
- Button, K.A. A longitudinal case study examination of the theoretical and practical changes made by three urban kindergarten teacher during participation in literacy training. Ph.D. dissertation, The University of Ohio, 1992.
- Carnine, D. How to overcome & barriers to student achievement. In S.J. Samuelss & P.P. Pearson Eds, *Changing school reading programs* (pp. 59-94). New York: International Reading Association, 1988.
- Collin, J. L. "Self-efficacy and ability in achievement behavior." *Dissertation Abstracts International.* 46 (July 1985): 103-A.
- Conn, V.S. older."Adults ang Exercise: Path analysis of sele-eficacy related constructs." *Nursing Research.* 47(3) (May- June 1998): 180-190.
- Cormier, W.H., and Cormier, S.L. *Interviewing, strategies for helpess: A guide to assessment, treatment, and evaluation.* California: Brook/Cole, 1979.

- Cosno, L., and Mandinach, E.B. "The role of cognitive engagement in classroom learning and motivation." *Education Psychologist* 18 (1983): 88-108.
- Deese, Jame and Steward H. Hulse. *The Psychology of Learning*. 3ed. New York : McGraw – Hill, 1967.
- Hergenhahn, B.R, and Olson, H. *An In trodution to theories of learing*. 5th ed. Prentice – Hall International, 1997.
- Hill, F.W. *Learning. A Survey of psychological interpretations*. 6th ed. New York : Longman, 1997.
- Goldenberg, D., and Iwasin, C., MacMaster, E. Self – efficacy of senior baccalaureate Nursing students and preceptors. *Nurse Education Today*. 17(1997) : 303-310.
- Fletcher, Shirley. *Designing Competence. Based Training*. London : Kogan Page, 1992.
- Felixbrod, J.J., and O.Leary, K.D. "Self-determination of academis standards by children." *Journal of Educational Psychology* 66 (1974): 875-50.
- James, Dunhill. *Discipline in Classroom*. New York, McGraw Hill Book-Company, 1964.
- Johnson, S.M., and White, G. "Self-observation as an agent of behavioral change." *Behavior Therapy*. 2 (1971): 488-497.
- Joyce, B., Showers, B. "The Coaching of teaching." *Educational Leadership*. 40 (October 1982): 4-10.
- Kanfer, F.H. Self-regulation: Research, issues, and speculation. In C. Neuringer and J.L. Michael (Eds.), *Behavior modification in clinical psychology*. (pp. 178-220) New York: Appletion – Century – Crofts, 1970.
- Kalish, Harry I. *From Behavioral Science to Behavior Modification*. New York : McGraw – Hill, 1981.
- Kirschenbaum, D.S., and Karoly, P. "When self-regulation fials: Tests of some preliminary hypothesis." *Journal of Consulting and clinical Psychology*. 45 (1977): 1116-1125.
- Knowles, Macolm, S. *Modern Practice of Adult Education*. New York : Cambridge,

- The Adult Education Company, 1980.
- Lan, W, Y., and Bradey, L., Parr. G. The effects of a self – monitoring process on College students' learning in an introductory statistics course. *Journal of Experimental Education*. 62(1) (1993) : 26 – 40.
- Lan, W, Y., The effects of self – monitoring on students' course performance Use of learning strategies, attitude, self – judgment ability and knowledge Representation. *Journal of Experimental Education*. 64(2) 1996 : 101 – 115.
- Lee, C. "Accuracy of efficacy and outcome expectations in predicting performance in a simulated assertiveness task." *Cognitive Therapy and Research*. 8 (1984): 509-516.
- Levant, Joyce and Cleeton David. *Marketing the training Function*. London: Kogan page 1993.
- Lieberman, A., and Millier, L. *Teachers thesis world and their work: Implications for school improvement*. Alexandria, Va. : Association for supervision and Curriculum Development, 1984.
- Lock, E.A. "Toward a theory of task motivation and icentives." *Organizational Behavior and Human Performance*. 8 (1968): 157-189.
- Lock, E.A., Frederick, E., Lee, C., and Bobko, P. "Effect of self-efficacy, goals, and task strategies on task performance." *Journal of Applied Psychology*. 69 (1984): 241-251.
- Lock, E.A., and Latham, G.P. *Goal setting: A motivational technique that works*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1984.
- Lock, E.A., Shaw, K.N., Saari, L.M., and Latham, G.P. "Goal setting and task performance: 1969-1980." *Psychological Bulletin*. 90 (1981): 125-152.
- Lovell, R.B. *Adult Learning*. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1980.
- Lovitt, T.C., and Curtiss, K.A. "Academic response rate as a function of teacher and self-imposed contingencies." *Journal of Applied Behavior Analysis*. 2 (1969): 49-53.
- Martocchio, J.J., and Judge, A.T. Relationship between conscientiousness and

- Learning in employee training : Mediating influences of self deception and Self – efficacy. *Journal of Applied Psychology*. 82(5) 1997 : 764 – 773.
- McAuley, E., and Courmeya, K.S. "Self-efficacy relationships with affective and responses to exercise." *Journal of Applied Social Psychology*. 22(1992): 312-326. Cited in Darren .(Treasure.) and David M. Newberry *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 20(1998): 1-11.
- Midlarsky, E., Jame H. Bryan and Phillip Brickman. "Aversive Approval: Interaction Effect of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior." *Child Development*. 44: (June 1975) : 321-328.
- Mohlman, G.G., Kierstead, J., Gundlach Mac. A Research – Based Inservice Model for Secondary Teachers. *Educational Leadership* 40 (October 1982) : 16 – 19.
- Nadler Leonard. *Designing Training Programs : The Critical Events Model*. Massachusetts: Addison. Wesley Publishing Company, 1990.
- Nelson, R.O. Assessment and therapeutic functions of self-monitoring. In M. Hersen, R.M. Eisler, and P.M. Miller (Eds.), *Progress in behavior Modification* (Vol.5, pp.263-308). New York: Academic Press, 1977.
- O' Breen, V. and Martinez-pons' M."Mathematics self-efficacy, ethnic, identity, gender, and career interest related to mathematics and science." *The Journal of Educational Research*. 92(4)(1999): 231-235.
- O' Connor, Robert D. "Modification of social Withdrawal through Symbolic Modeling." *Journal of Applied Behavior Analysis*. 2 (1969) : 15-22.
- Pajares' F., and Miller. M.D." The role of self-efficacy and self-concept belief in mathematical problem-solving: A path analysis." *Journal of Educational Psychology*. 6(1994): 193-203.
- Patterson, D.P. "The effects of certain verbal persuasion procedures on self – efficacy." *Dissertation Abstracts international*. 45 (August 1984) : 727 – b.
- Point, Tony, *Developing Effective Training Skills*. London : The McGraw – Hill Book Company, 1991.

- Rimm D.C. and Masters, J.C. Behavior Therapy Techniques and Empirical Findings. New York : Academic Press, 1979.
- Sagotsky, G. et al. "Learnig to Couperate : Effects of Modeling Indirect Instruction." Child Development. 52 (1981) : 1037 – 1042.
- Sawyer, R.H., and Inyroeing, L.D. Students : Composition with story grammar Strategy training : A component analysis of story grammar strategy training. Dissertation Abstracts International. 51(1990) : 3702.
- Schunk, D.H.," Self-efficacy and academic motivation." Educational Psychologist 26 (1991): 207-227.
- Schunk, D. H., and Gaa, J.p. "Goal – setting influence on learning and self evaluation." Journal of Classroom Interaction. 16 (1981) : 38 – 44.
- Schunk, D. H., and Zimmerman., B.J. Social origins of self – regulatory competence. Educational Psychologist. 32(1997) : 195-208.
- Shell, D.F. Murphy C.C., and Bruning, R.H. "Self efficacy and outcome expectancy mechanisms in reading and writing achievement." Journal of Educational Psychology. 81 (1989) : 91 – 100.
- Sparks, G., Loucks – Horsley, S. Five models of staff development for teachers. Journal of staff Development. 10 (February 1989) : 40 – 57
- Stewart, Jim. Speed Trainging : System for Learning in Times of Rapid Change. London: Kogan Page, 1993.
- Thelen, M.H. et al. "Therapeutic Videotape and Film Modeling : A Review." Psychological Bulletin. 86 (1979) : 701 – 720.
- Tracey, William. Designing Training and Development Systems. N.Y : Amacom, 1982.
- Tysinger, J.W. Goal – setting by adultsin self – directed learning. Dissertation Abstracts International. 46 (April 1986) : 2892 – A.
- Wilson, T.G. and O Leary, D.K. Principle of behavior therapy. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1980.
- Zimmerman, Barry J. and Arnold Jaffe. "Teaching Through Demonstration:

The Effects of Structuring Imitation and Age," *Journal of Educational Psychology*. 69: (December 1977) : 773 – 778.

Zimmerman, Barry J. and Ted L. Rosental. "Observational Learning of Rule-Governed Behavior by Children," *Psychological Bulletin*. 41 (January 1974) : 29-42.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

- | | |
|---|--|
| 1. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุธ | อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 2. รองศาสตราจารย์ ดร.ประดินันท์ อุปรมัย | อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช |
| 3. รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภกุล | อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร |
| 4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์ | อาจารย์ประจำภาควิชามัธยมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนาธิป พรกุล | อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต |
| 6. อาจารย์วิริยะ บุญยะนิวาสน์ | ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ |
| 7. อาจารย์เฉลิมใจ ภิงคารวัฒน์ | ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ |
| 8. อาจารย์นรา อ่างสุข | อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนสุฤษติเดช
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี |

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม
เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการสอนของครูระดับประถมศึกษา**

จุดมุ่งหมาย การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของครูระดับประถมศึกษา เพื่อกำหนด
เป็นเนื้อหาในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการสอน

คำชี้แจง แบบสำรวจแบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพศ.....วุฒิทางการศึกษา.....
อายุการทำงาน.....ระดับชั้นที่สอน.....
วิชา/กลุ่มวิชาที่สอน.....
โรงเรียน.....สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน

ท่านคิดว่าคุณสมบัติต่อไปนี้มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในฐานะอาจารย์ผู้สอน
มากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านกาเครื่องหมาย \surd ลงในช่องระดับความจำเป็นที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่าน

ข้อที่	คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน	ระดับความจำเป็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	มีความรู้ในเนื้อหาวิชาสำหรับการสอน					
2	มีความสามารถในการเขียนแผนการสอน					
3	มีความสามารถในการผลิตและใช้สื่อการสอน					
4	มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5	มีความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล					
6	มีความสามารถในการบริหารเวลาในการสอน					
7	มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน					
8	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
9	มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน					
10	มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู					
11	มีการประเมินผลการสอนของตนเอง					
12	มีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง					
13	อุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่					
14	แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ					
15	มีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน					

ตอนที่ 3 ทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นข้อความที่เกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงานด้านการสอนของท่าน โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับทักษะในการปฏิบัติงานตามสภาพที่เป็นจริง

ตัวอย่าง

ข้อ ที่	ทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านการสอน	ระดับทักษะการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
0	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์			✓		

ข้อที่	ทักษะในการปฏิบัติงาน	ระดับทักษะการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ทักษะด้านการเตรียมการสอน						
1	กำหนดจุดประสงค์ในการสอน					
2	พัฒนาแผนการสอนที่สามารถให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง					
3	วางแผนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
4	สำรวจความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนก่อนทำการสอน					
5	กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์					
6	กำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
7	เตรียมสื่อ/อุปกรณ์การสอนก่อนทำการสอน					
2. ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
8	จัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สร้างความรู้เอง					
9	นำเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้แล้ว มาใช้กับนักเรียน					
10	จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
11	จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์					
12	จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์					
13	จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา					

ข้อที่	ทักษะในการปฏิบัติงาน	ระดับทักษะการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิด					
15	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
16	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น					
17	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
18	กำหนดเนื้อหาได้สอดคล้องกับสภาพการณ์					
19	จัดกิจกรรมการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
3. ทักษะด้านการวัดและประเมินผล						
20	วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ					
21	ใช้วิธีการวัดผลหลากหลายวิธี					
22	ให้นักเรียนประเมินผลตนเองในการเรียน					
23	ใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลนักเรียน					
24	ประเมินผลการสอนของตนเอง					
25	การใช้เทคนิค/กระบวนการและวิธีสอนดังต่อไปนี้					

ข้อที่	ทักษะในการปฏิบัติงาน	ระดับทักษะการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1) ใช้กรณีตัวอย่างในการสอน					
	2) ใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน					
	3) ใช้บทเรียนสำเร็จรูป					
	4) ใช้วิธีสอนแบบโครงการ					
	5) ใช้วิธีสอนแบบสืบสอบ					
	6) ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ					
	7) ใช้บทบาทสมมุติ					
	8) ใช้สถานการณ์จำลอง					
	9) ใช้วิธีสอนแบบเผชิญสถานการณ์					
	10) ใช้วิธีสอนแบบทดลอง					
	วิธีสอนและเทคนิคอื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
	11)					
	12)					
	13)					
	14)					
	15)					

ตอนที่ 4 ความต้องการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสมรรถภาพและทักษะการปฏิบัติงาน
ด้านการเรียนการสอนที่ต้องการพัฒนา โปรดกาเครื่องหมาย \surd ลงในช่องตามระดับ
ความต้องการพัฒนาของท่าน

ข้อที่	สมรรถภาพและทักษะการปฏิบัติงาน	ระดับความต้องการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การเขียนแผนการสอน					
2	การประเมินความต้องการของผู้เรียน					
3	การกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาในการสอน					
4	การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์การสอน					
5	การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน					
6	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สร้างความรู้เอง					
7	การจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
8	การจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์					
9	การจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา					
10	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิด					

ข้อที่	สมรรถภาพและทักษะการปฏิบัติงาน	ระดับความต้องการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	การจัดกิจกรรมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล					
12	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
13	การกำหนดเนื้อหาได้สอดคล้องกับสภาพการณ์					
14	การวัดและการประเมินผลนักเรียน					
15	การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล					
16	การใช้แฟ้มสะสมงาน					
17	การประเมินผลตนเอง					
18	การใช้เทคนิคและวิธีสอนต่อไปนี้					
	1) ใช้กรณีตัวอย่างในการสอน					
	2) ใช้วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้					
	3) ใช้บทเรียนสำเร็จรูป					
	4) ใช้วิธีสอนแบบโครงงาน					
	5) ใช้วิธีสอนแบบสืบสอบ					
	6) ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ					
	7) ใช้บทบาทสมมติ					
	8) ใช้สถานการณ์จำลอง					
	9) ใช้วิธีสอนแบบเผชิญสถานการณ์					
	10) ใช้วิธีสอนแบบทดลอง					
	เทคนิคและวิธีสอนอื่น ๆ (โปรดระบุ)					
	11).....					
	12).....					
	13).....					
	14).....					
	15).....					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง ท่านประสบปัญหาต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดกาเครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นปัญหาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ระดับความเป็นปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ไม่มีเวลาเตรียมการสอน					
2	ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอน					
3	ขาดความรู้ด้านเทคนิคการสอนใหม่ ๆ					
4	ขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน					
5	ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
6	ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทันตามกำหนดเวลา					
7	ขาดทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น					
8	ขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผล					
9	ขาดความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเอง					
10	ขาดโอกาสในการเข้ารับการศึกษาดูแบบเพื่อเพิ่มพูนความรู้					
11	ไม่เห็นตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
12	จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป					
13	นักเรียนมีพื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันมาก					
14	ขาดการแนะนำที่ดีจากผู้ที่เกี่ยวข้อง					

ข้อที่	ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ระดับความเป็นปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	ปัญหาอื่นๆ(โปรดระบุ) 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5).....					

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถภาพการสอน

ท่านคิดว่าการฝึกอบรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องใดที่ท่านต้องการมากที่สุด (เรียงตามลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย)

ลำดับที่ 1 _____

ลำดับที่ 2 _____

ลำดับที่ 3 _____

ลำดับที่ 4 _____

ลำดับที่ 5 _____

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 2

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก โปรดตอบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ

1. สิ่งที่คุณคำนึงถึงประการแรกในการเรียนการสอนควรเป็นข้อใด
 - ก. เนื้อหาการเรียนรู้
 - ข. กิจกรรมการเรียนรู้
 - ค. กระบวนการเรียนรู้
 - ง. จุดประสงค์การเรียนรู้
2. หลักสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือข้อใด
 - ก. ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้
 - ข. ผู้เรียนประเมินผลการเรียนเอง
 - ค. ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้เอง
 - ง. ผู้เรียนสรุปข้อความรู้
3. บทบาทใดสำคัญที่สุดสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - ก. การกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม
 - ข. การให้คำแนะนำในการทำกิจกรรม
 - ค. การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน
 - ง. การเตรียมเนื้อหา และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน
4. การจัดการเรียนการสอนให้สนองจุดเน้นของหลักสูตรในปัจจุบันควรเน้นด้านใดเป็นสำคัญ
 - ก. เนื้อหาวิชา
 - ข. การฝึกปฏิบัติ
 - ค. กระบวนการเรียนรู้
 - ง. ความสนใจของผู้เรียน

5. ทักษะใดสำคัญที่สุดสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - ก. ทักษะการคิด
 - ข. ทักษะการสื่อสาร
 - ค. ทักษะการวางแผน
 - ง. ทักษะการปฏิบัติงาน
6. โมเดล CIPPA สัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
 - ก. หลักการจัดการเรียนการสอน
 - ข. การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
 - ค. การประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง
 - ง. การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
7. การมีส่วนร่วมทางสติปัญญา หมายถึงข้อใด
 - ก. การทำการบ้าน
 - ข. การทำงานกลุ่ม
 - ค. การทำแบบทดสอบ
 - ง. การเขียนตามคำบอก
8. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างความรู้ตามแนวคิด Constructivism
 - ก. ความรู้เดิม
 - ข. ทฤษฎีการเรียนรู้
 - ค. ทักษะการปฏิบัติ
 - ง. พัฒนาการทางสมอง
9. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 - ก. ทุก ๆ กิจกรรมที่ครูจัดจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลัก CIPPA
 - ข. การจัดการเรียนการสอนตามโมเดล CIPPA ต้องสอนตามลำดับขั้นตอน
 - ค. โมเดล CIPPA จะเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนเป็นสำคัญ
 - ง. โมเดล CIPPA ไม่สามารถใช้ได้กับนักเรียนชั้นเล็ก ๆ เพราะยังสร้างความรู้ไม่เป็น
10. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมการสร้างความรู้
 - ก. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้
 - ข. ผู้เรียนรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ
 - ค. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
 - ง. ผู้เรียนศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจ

11. ข้อใดเป็นลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ
 - ก. มีการแบ่งกลุ่ม
 - ข. การมีปฏิสัมพันธ์กันกับกลุ่มอื่น
 - ค. มีจุดมุ่งหมายในผลสำเร็จร่วมกัน
 - ง. สมาชิกมีความสามารถเท่าเทียมกัน
12. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดของการเรียนแบบร่วมมือ
 - ก. การทำงานเป็นทีม
 - ข. บทบาทของสมาชิก
 - ค. การแข่งขันกันภายในกลุ่ม
 - ง. การมีส่วนร่วมในผลสำเร็จของกลุ่ม
13. ข้อใดถือว่าเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ
 - ก. การรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม
 - ข. การแสดงความสามารถเฉพาะตัว
 - ค. การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างกลุ่ม
 - ง. การรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
14. องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือข้อใดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - ก. ทักษะทางสังคม
 - ข. กระบวนการกลุ่ม
 - ค. การแบ่งงานรับผิดชอบ
 - ง. ความสัมพันธ์กันในทางบวก
15. พฤติกรรมใดที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ
 - ก. การตัดสินใจด้วยตนเอง
 - ข. ความขัดแย้งกันภายในกลุ่ม
 - ค. การยอมรับด้วยความเกรงใจ
 - ง. ความรับผิดชอบต่อของแต่ละคน
16. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ
 - ก. สร้างบรรยากาศ
 - ข. เป็นที่ปรึกษากลุ่มย่อย
 - ค. กำหนดเวลาในการทำกิจกรรม
 - ง. ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มย่อย

17. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างคือข้อใด
 - ก. เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
 - ข. เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ค. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 - ง. เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ในสังคมที่ควรระวัง
18. จุดเน้นของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างคือข้อใด
 - ก. เรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตจริง
 - ข. ข้อสรุปที่ตรงประเด็นและถูกต้อง
 - ค. เนื้อหาและการอภิปรายประเด็นปัญหา
 - ง. เทคนิคการสมมุติเรื่องราวที่ใช้เป็นกรณีตัวอย่าง
19. การใช้กรณีตัวอย่างในการสอนมีความสัมพันธ์กับทักษะกระบวนการใดมากที่สุด
 - ก. ทักษะการแสวงหาความรู้
 - ข. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา
 - ค. ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ
 - ง. ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล
20. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านใดของผู้เรียน
 - ก. การประเมินผลการตัดสินใจ
 - ข. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
 - ค. การวิเคราะห์ปัญหาในสังคม
 - ง. การเข้าใจสถานการณ์ในสังคม
21. หลักการใดที่ใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน
 - ก. ทักษะกระบวนการเรียนรู้
 - ข. การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย
 - ค. การเรียนรู้จากประสบการณ์
 - ง. ความแตกต่างระหว่างบุคคล
22. องค์ประกอบที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียนคือข้อใด
 - ก. บัตรคำ
 - ข. รูปภาพ
 - ค. วัสดุทัศน
 - ง. บัตรคำสั่ง

23. ประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้คือข้อใด
- ครูไม่ต้องอยู่ในห้องเรียน
 - ผู้เรียนได้รู้ผลการเรียนทันที
 - นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตน
 - ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะศูนย์ที่ตนเองสนใจ
24. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบ CIPPA
- การสรรค์สร้างความรู้
 - กระบวนการเรียนรู้
 - การถ่ายโอนความรู้
 - องค์ความรู้
25. ความสามารถของครูข้อใดที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางประสบความสำเร็จมากที่สุด
- การผลิตสื่อการสอน
 - การวางแผนการสอน
 - การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 - การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้
26. กิจกรรมใดที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุด
- การทำโครงการ
 - การอภิปรายกลุ่ม
 - การแสดงบทบาทสมมติ
 - การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน
- โปรดใช้ตัวเลือกต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 27-29
- การเรียนแบบร่วมมือ
 - การใช้กรณีตัวอย่าง
 - การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
 - โมเดล CIPPA
27. การสอนวิธีใดส่งเสริมทักษะการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนมากที่สุด
28. กิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใดทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้รับการพัฒนา
29. การใช้สื่อประสมเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนวิธีใด

30. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด

- ก. ควรประเมินผลให้ครบทั้ง พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
- ข. ควรประเมินผลความรู้และกระบวนการเรียนรู้
- ค. ควรประเมินตามสภาพที่เป็นจริง
- ง. ควรประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

แบบวัดเจตคติของครูต่อกระบวนการนำเสนอตัวแบบ

คำชี้แจง แบบวัดเจตคติฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านที่มีต่อกระบวนการฝึกอบรม โดยการนำเสนอตัวแบบและการปฏิบัติการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้รับความรู้ความเข้าใจ จากกระบวนการนำเสนอตัวแบบ ขอให้ท่านพิจารณาข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของท่านมากที่สุดโดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำตอบดังนี้

- | | | |
|---|---------|---|
| 5 | หมายถึง | เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับข้อความในประโยคเพราะตรงกับความรู้สึกของท่านทุกประการ |
| 4 | หมายถึง | เห็นด้วย กับข้อความในประโยคเพราะส่วนใหญ่ตรงกับความรู้สึกของท่าน |
| 3 | หมายถึง | ไม่แน่ใจ ท่านไม่แน่ใจว่าข้อความในประโยคนั้นจะตรงกับความรู้สึกของท่านหรือไม่ |
| 2 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วย กับข้อความในประโยคเพราะส่วนใหญ่จะไม่ตรงกับความรู้สึกของท่าน |
| 1 | หมายถึง | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับข้อความในประโยค เพราะไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านเลย |

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การได้เห็นตัวแบบในการสอน ทำให้เกิดความพยายามจะสอนให้เหมือนตัวแบบ					
2. การได้เห็นตัวแบบในการสอน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิธีสอน/เทคนิคการสอนใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น					
3. การได้ตัวแบบในการสอน ทำให้ลดความวิตกกังวล และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น					
4. การได้สังเกตตัวแบบ สอนในเรื่องที่ได้รับการอบรม ทำให้อยากปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเอง มากยิ่งขึ้น					
5. การได้เห็นความสำเร็จของตัวแบบที่สอน ทำให้ได้รู้ว่าพฤติกรรมใดบ้างที่ควรปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์					
6. การเรียนรู้จากการสังเกตการสอนของผู้อื่น จะเกิดได้เร็วกว่าการศึกษาด้วยตนเอง					
7. การได้สังเกตการสอนของผู้อื่น จะเกิดได้เร็วกว่าการศึกษาด้วยตนเอง					
8. การได้เห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับตัวแบบ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่อยากจะกระทำพฤติกรรมนั้น					
9. การได้สังเกตการสอนของตัวแบบ ทำให้ท่านตระหนักในปัญหาการสอนของท่านมากขึ้น					
10. การสาธิตการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของตัวแบบ ไม่แตกต่างจากที่ท่านสอนอยู่เป็นประจำ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. แม้จะเหน็ดเหนื่อยต่อการเตรียมการสอน และออกแบบกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ท่านก็ภูมิใจที่สามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางได้ดีขึ้น					
12. การสังเกตการสอนของตัวแบบ ทำให้ท่านมี ความคิดสร้างสรรค์ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น					
13. การที่จะสามารถสอนให้ได้เหมือนกับตัวแบบ ต้องใช้เวลาฝึกฝนและต้องใช้ความพยายาม และความอดทนสูง					
14. การออกแบบกิจกรรมการสอน โดยเน้นผู้ เรียนเป็นศูนย์กลาง จะต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะหลายด้าน					
15. การได้สังเกตการสอนจากตัวแบบ ทำให้เกิด ความมั่นใจในความสามารถจัดการเรียน การสอนกิจกรรมมากขึ้น					
16. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ท่านเหนื่อยมาก					
17. ท่านรู้สึกภูมิใจที่ได้รับการพัฒนา เพื่อเพิ่ม กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน					
18. ท่านได้เกิดการเรียนรู้หลายด้าน ในการ เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
19. ท่านพอใจที่จะเตรียมการสอนอย่างละเอียดมากกว่าการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
20. ท่านชอบนำวิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการฝึกอบรม หรือได้เห็นแบบอย่างไปใช้ในชั้นเรียน					
21. ท่านรู้และเข้าใจแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ไม่มีโอกาสได้เห็นตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนกับตัว					
22. ท่านมีความสามารถจัดอบรมการเรียนการสอนเหมือนตัวแบบ ถ้าหากท่านได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง					
23. การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นวิธีการที่ใช้เวลามาก ทำให้สอนไม่ทันตามเนื้อหา					
24. การสังเกตการสอนของผู้อื่น ทำให้ท่านได้เรียนรู้พฤติกรรมการสอนของตนเอง					
25. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ผู้สอน.....กลุ่มประสบการณ์/วิชาที่
สอน.....
ระดับชั้นที่สอน.....วันที่สอน.....
เวลา.....
ครั้งที่สังเกตการสอน.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการสังเกต ดังนี้

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น และทำเครื่องหมาย ✓ ท้ายข้อความที่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในขณะที่สังเกต และทำเครื่องหมาย X ท้ายข้อความที่ไม่เกิดพฤติกรรมนั้น
2. แบ่งระดับคะแนนในแต่ละพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางออกเป็น 3 ระดับ โดยมีองค์ประกอบที่พิจารณา ดังนี้

2.1 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก CIPPA / ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน(พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2.2 บทบาทในการสอนของครูและบทบาทในการเรียนของผู้เรียน

2.3 จำนวนนักเรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการสอนหรือปฏิบัติกิจกรรมได้สอดคล้องกับหลัก CIPPA หรือสอดคล้องกับตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากกว่าผู้สอน และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติกิจกรรมได้สอดคล้องกับหลัก CIPPA หรือสอดคล้องกับตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่าผู้สอน หรือผู้สอนมีบทบาทในการเรียนร่วมกับผู้เรียน, ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนเป็นส่วนมากแต่ไม่ทั่วถึง

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติกิจกรรมได้สอดคล้องกับหลัก CIPPA หรือสอดคล้องกับตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนยังคงมีบทบาทในการเรียนการสอนสูง จำนวน

ผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย

3. สังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและบันทึกรายละเอียดของวิธีการ เทคนิคที่ครูใช้ในแต่ละรายการ ในช่องว่างท้ายข้อความที่ตรงกับพฤติกรรมการสอนที่เกิดขึ้น
4. การสรุปผลการสังเกตการสอนจะต้องสังเกตให้ครบทั้งกระบวนการ

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

(พัฒนาโดยศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ)

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน	ตัวบ่งชี้การสอนของครู
1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง	2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
4. นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล	4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน	5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
6. นักเรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน
7. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข	7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. นักเรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายทบทวนและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
	10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมการณ์การเรียนการสอน	√ เกิดขึ้น X ไม่เกิดขึ้น	ระดับ คะแนน	เทคนิค/วิธีการที่ครูใช้
1. จูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียน			
2. สนทนา ซักถามแล้วโยงเข้าสู่บทเรียน			
3. เล่าข่าว เหตุการณ์ นิทาน			
4. ร้องเพลง			
5. เล่นเกม			
6. ทำกิจกรรมแบ่งกลุ่ม			
7. แฉ่งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้			
8. อื่น ๆ (วิธีนำเข้าสู่บทเรียน)			
10. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง			
10. ให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์เดิม			
11. ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลจากสื่อต่างๆที่ครูจัดทำขึ้น			
12. ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง			
13. ให้ผู้เรียนจัดระบบความรู้ด้วยตนเอง			
14. ให้ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม			
15. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นในกลุ่ม			

พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน	√ เกิดขึ้น X ไม่เกิดขึ้น	ระดับ คะแนน	เทคนิค/วิธีการที่ครูใช้
16. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์วิจารณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน			
17. ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและแสดงออกในสิ่งที่เขาสนใจ			
18. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถเฉพาะตัว			
19. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน			
20. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกแก้ปัญหา			
21. นักเรียนได้ระดมสมองเพื่อสรุปประเด็นสำคัญ			
22. นักเรียนได้อภิปรายในกลุ่มย่อยจนได้ข้อสรุปและหลักการ			
23. นักเรียนได้มีการช่วยเหลือ ร่วมมือกันในการปฏิบัติกิจกรรม			
24. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสังเกตหรือการรับรู้			
25. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งที่เรียน			
26. ฝึกให้ผู้เรียนสรุปหลักการหรือระบุความคิดรวบยอดของข้อความรู้ที่ได้เรียน			
27. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติตามแบบ			

พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน	√ เกิดขึ้น X ไม่เกิดขึ้น	ระดับ คะแนน	เทคนิค/วิธีการที่ครูใช้
28. ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ ของตนเอง			
29. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน			
30. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล อื่น เช่น ครู เพื่อนกลุ่มอื่น นักเรียนห้องอื่น			
31. นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับ - สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (ห้องสมุด, วัด, ตลาด ฯลฯ) - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (ต้นไม้, ป่า, สัตว์, สวนสมุนไพร) - สื่อ/โสตทัศนูปกรณ์(หนังสือ, ตำรา, วารสาร ฯลฯ)			
32. ผู้เรียนรู้จักรับฟังและยอมรับ ความคิดเห็นของสมาชิกอย่าง มีมารยาท			
33. ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ มัดย่อย(การคิด, การพูด, ร้อง เพลง, เขียน, วาด, อ่าน ฯลฯ)			
34. ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ มัดใหญ่(เล่นเกม, วิ่ง, ย้ายกลุ่ม, เดิน, ยกโต๊ะ ฯลฯ)			
35. ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่เรียนในด้านข้อดี ข้อเสีย คุณ หรือโทษ 36. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสรุปหา เหตุผล ความจำเป็นคุณค่า และประโยชน์จากสิ่งที่เรียน			

พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน	√ เกิดขึ้น X ไม่เกิดขึ้น	ระดับ คะแนน	เทคนิค/วิธีการที่ครูใช้
37. ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น - ทำแบบฝึกหัด - ทดลอง - ทำรายงาน - จัดนิทรรศการ - ประกวดแข่งขัน - ทำโครงการ - อื่น ๆ (ระบุ).....			
38. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะหรือปฏิบัติ ในสิ่งที่เรียนจนเกิดความชำนาญ			
39. ครูกำหนดบทบาทหรือแบ่ง หน้าที่ให้ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง			
40. ครูใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียน ช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา			
41. ครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ			
42. ครูใช้สื่อการสอนที่เน้นการฝึก คิด และฝึกการค้นพบความรู้			
43. ครูแสดงความชื่นชมและยกย่อง เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ			
44. ครูใช้กิจกรรม/เทคนิคเพื่อช่วย ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น อย่างกว้างขวาง			
45. ครูจัดแหล่งความรู้/สื่อให้นัก เรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่าง หลากหลาย และเชื่อมโยง ประสบการณ์กับชีวิตจริง			

พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน	√ เกิดขึ้น X ไม่เกิดขึ้น	ระดับ คะแนน	เทคนิค/วิธีการที่ครูใช้
46. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อปลุกเร้าและจูงใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้			
47. ครูฝึกฝนกริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย			
48. ครูเสริมความรู้จากข้อสรุปของนักเรียน			
49. ครูประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง			
50. ครูประเมินผลรวมและให้ข้อมูลย้อนกลับในระหว่างปฏิบัติและเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน			

สรุป กิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมของครูครอบคลุมหรือบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สังเกตการสอน

**แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
หลังจากเข้ารับการอบรมโดยกระบวนการนำเสนอตัวแบบ**

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ..... อายุ ปี
 โรงเรียน.....สปอ./ก.....
 จบการศึกษาสูงสุดสถาบัน..... วุฒิ

วิชาเอก..... วิชาโท (ถ้ามี)

จากสถาบัน ปีการศึกษา

ประสบการณ์ด้านการสอน

1. สอนชั้น เป็นเวลา ปี
2. สอนชั้น เป็นเวลา ปี
3. สอนชั้น เป็นเวลา ปี

หน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน

1. งานสอน

สอนชั้น.....	วิชา.....	จำนวน	คน
สอนชั้น.....	วิชา.....	จำนวน	คน
สอนชั้น.....	วิชา.....	จำนวน	คน
รวมทั้งสิ้น คาบ / สัปดาห์			
2. งานอื่นๆ
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

การเตรียมการสอน / การจัดทำแผนการสอน

1. การเตรียมการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> เตรียมตลอดปี	<input type="checkbox"/> เตรียมตลอดภาคเรียน
<input type="checkbox"/> เตรียมเป็นสัปดาห์	<input type="checkbox"/> เตรียมล่วงหน้าและก่อนการเข้าสอนทุกครั้ง
2. การจัดทำแผนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

<input type="checkbox"/> ทำตามลำพัง	<input type="checkbox"/> ทำในระดับชั้น / กลุ่มวิชาเดียวกัน
<input type="checkbox"/> ทำเป็นกลุ่มโรงเรียน	<input type="checkbox"/> ทำร่วมกับเพื่อนที่เข้าร่วมอบรมด้วยกัน

3. การจัดเตรียมการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดทำแผนการสอนขึ้นใหม่
- ปรับจากแผนการสอนเดิม เฉพาะวิชา / กลุ่มประสบการณ์ ที่จะสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ปรับจากแผนการสอนที่มีอยู่เดิมแล้วทุกวิชา
- ใช้แผนการสอนสำเร็จรูป

แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

คำชี้แจง หลังจากที่ท่าน เข้าร่วมการอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถภาพการสอนโดยกระบวนการนำเสนอ
ตัวแบบ ท่านมีการเปลี่ยนแปลงด้านการสอนหรือไม่ โปรดบันทึกรายละเอียด
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนของท่าน

1. ความเชื่อหรือเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

2. การเตรียมการสอน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

4. เทคนิควิธีการสอน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

5. การเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และ พฤติกรรมการเรียน
ของนักเรียน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

6. บรรยากาศในห้องเรียน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

7. ความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

8. บทบาทครูในการสอน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

.....

9. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

10. การเป็นตัวแบบในด้านการสอนแก่ครูในโรงเรียน

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

11. การใช้เวลาในการสอนและการจัดกิจกรรม

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

12. การประเมินผล

เปลี่ยนแปลง

ไม่เปลี่ยนแปลง

.....

.....

.....

13. สิ่งที่ประสบผลสำเร็จในการนำความรู้เรื่องการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากการฝึกอบรมมาใช้

.....

.....

14. อุปสรรค และปัญหา ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ได้รับจากการสังเกตตัวแบบ

.....
.....
.....
.....

15. วิธีการแก้ไข ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้น

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้บันทึก

แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

กลุ่ม.....

แบบวัดการรับรู้ความสามารถ
ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
1. ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติได้					
2. ข้าพเจ้าสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้					
3. ข้าพเจ้าสามารถหาแนวคิด และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นได้					
4. ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้ามีทักษะเฉพาะตัวที่สามารถจูงใจให้นักเรียนสนใจบทเรียน/กิจกรรมที่ข้าพเจ้าจัดขึ้นในแต่ละครั้งได้					
5. ข้าพเจ้าสามารถจัดกิจกรรมเพื่อแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ได้					
6. ข้าพเจ้าสามารถใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง					
7. ข้าพเจ้าสามารถตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองได้					
8. ข้าพเจ้าสามารถเลือกใช้เทคนิค วิธีสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละวิชาได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ทุกกลุ่มประสบการณ์					
10. ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียนในชั้นได้มากยิ่งขึ้น					
11. ข้าพเจ้าสามารถฝึกกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างหลากหลายวิธี					
12. ข้าพเจ้าสามารถพัฒนากิจกรรมการสอนที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน					
13. ข้าพเจ้าสามารถนำแนวทางการสอนที่ได้เห็นจากตัวแบบมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้					
14. ข้าพเจ้าสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง					
15. ข้าพเจ้ามั่นใจว่าข้าพเจ้าสามารถแสวงหาความรู้และแนวทางการสอนวิธีอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้รับการอบรมมาใช้กับนักเรียนได้					
16. ข้าพเจ้าสามารถกำหนดวิธีการประเมินผลนักเรียนในการสอนแต่ละครั้งได้ตามสภาพที่เป็นจริง					
17. ข้าพเจ้าเชื่อว่า ข้าพเจ้าสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการอบรมทุกครั้งมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม					
18. ข้าพเจ้ามั่นใจว่า หากต้องประสบกับปัญหาในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ข้าพเจ้าสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหานั้น ๆ ได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อยที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
19. ข้าพเจ้าเชื่อว่า ข้าพเจ้ามีความสามารถและ ศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองในการจัด กิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ ทุกกลุ่มวิชา					
20. ข้าพเจ้ามั่นใจว่าหากได้รับมอบหมายให้ถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์หรือสาคติการสอนวิธีการ ใดวิธีการหนึ่งที่ได้รับจากการอบรม ข้าพเจ้า สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี					

**แบบประเมินการกำกับตนเอง
ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**

ชื่อผู้สอน.....วิชาที่สอน.....
ระดับชั้นที่สอน.....วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินการกำกับตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแบบประเมินที่ใช้ในการประเมินตนเอง ในการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ขั้นการวางแผนการสอน และขั้นการปฏิบัติการสอน
2. ให้ท่านประเมินการกำกับตนเองในการสอนของท่านตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ในช่องท้ายข้อความว่าในการสอนที่ได้ปฏิบัติก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ท่านปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้
3. เกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

4	หมายถึง	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามรายการที่ระบุทุกครั้ง
3	หมายถึง	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามรายการที่ระบุได้บ่อยครั้ง
2	หมายถึง	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ระบุได้บ้าง ไม่ได้บ้าง
1	หมายถึง	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ระบุได้น้อยครั้ง

แบบประเมินการกำกับตนเอง
ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	พฤติกรรมปฏิบัติ		ผลการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	4	3	2	1
ขั้นการวางแผนการสอน						
1. ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอน						
2. เตรียมเนื้อหาจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย						
3. กำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจน						
4. วิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของเนื้อหา						
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง						
6. กำหนดเทคนิคและวิธีสอน						
7. จัดเตรียมสื่อการสอน						
8. กำหนดวิธีการแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม						
9. กำหนดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย						
10. กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมที่เป็นจริง						
11. เขียนแผนการสอน						
ขั้นการปฏิบัติการสอน						
12. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง						
13. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน						
14. กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง						
15. ให้ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในการเรียนรู้						
16. ใช้คำถามให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด						
17. ใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการศึกษาค้นคว้า						
18. ใช้แหล่งความรู้ที่หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง						
19. ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน						
20. เก็บรวบรวมผลงานของนักเรียน และประเมินผลงานจากนักเรียน						

รวมจำนวนที่ปฏิบัติ.....

ร้อยละของการปฏิบัติกิจกรรม.....

แบบประเมินผลโครงการฝึกอบรม
เรื่องการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูประถมศึกษา โดยใช้กระบวนการนำเสนอตัวแบบ :
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

.....

คำชี้แจง

แบบประเมินผลการฝึกอบรมนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อกระบวนการ

การฝึกอบรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม

ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนากระบวนการจัด การฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดให้ข้อมูลด้วยความ

จริงใจ ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินผลโครงการฝึกอบรมครั้งนี้ด้วย

(นางกานดา จรดล)

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

สถานภาพส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุตัว 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี
3. อายุราชการ 1 – 5 ปี 6 – 10 ปี
 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี
 21 ปีขึ้นไป
4. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท
5. ปัจจุบันกำลังสอนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5
 ประถมศึกษาปีที่ 6 อื่น ๆ (โปรด
ระบุ).....
6. วิชา/กลุ่มประสบการณ์ที่สอน
 ทุกกลุ่มประสบการณ์
 กลุ่มทักษะ(ภาษาไทย/คณิตศาสตร์)
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการอบรม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินผลตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านที่มีต่อโครงการ

ฝึกอบรมซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านหลักสูตรการฝึกอบรม
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม
- 1.3 ด้านการบริหารและการจัดการฝึกอบรม

2. การตอบแบบประเมินนี้ ขอให้ท่านพิจารณาคำถามแต่ละข้อ และตอบให้ตรงกับความรู้สึก
5 ระดับ คือ

- | | | |
|---|---------|------------|
| 5 | หมายถึง | มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มาก |
| 3 | หมายถึง | ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | น้อย |
| 1 | หมายถึง | น้อยที่สุด |

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องท้ายข้อความด้านขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรการฝึกอบรม					
1. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
2. เนื้อหาการฝึกอบรม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
3. เนื้อหาการฝึกอบรม มีความสอดคล้องกับปัญหา และความจำเป็น ในการปฏิบัติงาน					
4. โครงการฝึกอบรมครั้งนี้ จะช่วยพัฒนาสมรรถภาพการเรียนรู้ สอนของครูได้					
5. เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม					
ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม					
6. หัวข้อการฝึกอบรม เป็นไปอย่างต่อเนื่องกัน และเรียงลำดับ					
7. เนื้อหาสาระในเอกสารประกอบการอบรม มีความสอดคล้องกับ หลักสูตร					
8. กิจกรรมการฝึกอบรม เป็นไปตามตารางการอบรมที่กำหนด					
9. กิจกรรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมกับเวลา					
10. วิทยากรมีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่ให้การฝึกอบรม					
11. วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
12. วิทยากรมีความสามารถในการสาธิต					
13. วิทยากรมีความสามารถในการบรรยายสรุปข้อความรู้					
14. วิทยากรมีความสามารถในการให้คำแนะนำ และเป็นที่ปรึกษา การปฏิบัติกิจกรรม					
15. สื่อที่ใช้ประกอบการอบรม มีความเหมาะสม สัมพันธ์กับเนื้อหา					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
16. เอกสารประกอบการอบรมน่าสนใจ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
การบริหารและการจัดการฝึกอบรม					
17. การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม					
18. การชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการฝึกอบรมมีความชัดเจน					
19. บรรยากาศของการฝึกอบรม มีความเป็นกันเองและเหมาะสม					
20. คณะผู้ดำเนินการอบรม และวิทยากร มีความเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการอบรม					
21. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม					
22. กิจกรรมในการอบรม เป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่องกัน					

ข้อเสนอแนะอื่น.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินตอนนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับ
ความรู้

ทักษะ และเจตคติ ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ซึ่งจะมีผลต่อการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงในห้อง
เรียน จึงขอให้ท่านประเมินให้ตรงกับความเป็นจริง ตามความรู้สึกรของท่าน โดยแบ่งการประเมิน
เป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องท้ายข้อความด้านขวามือให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ปริมาณความรู้ที่ได้รับ					ระดับความเข้าใจ					ความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ					ประโยชน์ที่จะได้รับ			
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2
1. เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง																			
2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA																			
3. การเรียนแบบร่วมมือ																			
4. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง																			
5. วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน																			
6. การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ																			
7. การกำกับตนเอง																			
8. การรับรู้ความสามารถของตนเอง																			
9. การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง																			
10. การเลือกเทคนิค วิธีสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาของบทเรียน																			

ข้อเสนอแนะ.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

แผนการอบรม

แผนการอบรมที่ 1

ความเป็นมา วัตถุประสงค์ กระบวนการฝึกอบรม และเนื้อหาวิชาที่จัดอบรม

ระยะเวลา 15 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจในกระบวนการอบรม
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเห็นคุณค่าของการอบรม
3. เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความภูมิใจที่ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการอบรม

สื่อประกอบกิจกรรม

1. กระดาษสำหรับเขียนคำถามเท่าจำนวนสมาชิก
2. แบบทดสอบ จำนวนเท่าสมาชิก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรกล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการอบรม แนะนำทีมงานและแนะนำตัวเอง
2. วิทยากรกล่าวถึงความจำเป็นของโครงการอบรม โดยพูดถึงปัญหาของการอบรมที่ผ่านมาซึ่งมักจะไม่ค่อยได้ผล โดยเฉพาะเนื้อหาของการอบรมที่ไม่ได้สนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม เทคนิควิธีที่ใช้ในการอบรม และการติดตามผลการอบรม
3. วิทยากรชี้แจงกระบวนการคัดเลือกเนื้อหาของการฝึกอบรมและคัดเลือกผู้ที่เข้ามาอบรมในครั้งนี้ว่าเป็นความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมทุกคน
4. วิทยากรชี้แจงกระบวนการอบรม และเทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรม และนำเสนอเนื้อหาสาระของการอบรม
5. ให้ผู้เข้ารับการอบรมเขียนคำถามที่อยากรู้มากที่สุดจากเนื้อหาของการฝึกอบรม คนละ 1 คำถาม โดยใช้กระดาษที่เตรียมไว้ให้
6. ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำกิจกรรม การสื่อความอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สมาชิกทำแบบทดสอบการสื่อข้อความ ในเวลา 3 นาที

7. วิทยากรสรุปกิจกรรมว่าการอ่านก่อนลงมือทำ ข้อคิดที่ได้รู้จักการสื่อความ โดย เฉพาะในข้อแรกได้สื่อกับเราว่า “จงอ่านก่อนลงมือทำ “ จากการทำกิจกรรมก็คือ
8. การอันใดก็ตามถ้าเราตั้งใจและใส่ใจ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ก็จะประสบผล สำเร็จ และทำให้เราเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น เช่น การฝึกอบรมในครั้งนี้ ที่ผู้รับ การอบรมจะต้องใช้ทักษะในการสังเกตมากที่สุดจึงจะสามารถนำเทคนิคต่างๆ ที่เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนสอน การสังเกตกิจกรรมอย่างละเอียด จน สามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้นั้น ทุกคนต้องร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน

แผนการอบรมที่ 2
กิจกรรมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

บิงโกหาเพื่อน

ระยะเวลา 25 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสนุกสนานคุ้นเคยกับเพื่อนสมาชิก
2. เพื่อฝึกฝนทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์

สื่อประกอบกิจกรรม ตารางลักษณะ / บุคลิก / คุณสมบัติของคน จำนวนเท่าสมาชิก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรกล่าวนำถึงการทำงานร่วมกัน ควรจะต้องรู้จักนิสัยใจคอ หรือลักษณะเด่น ๆ และรู้จักสังเกตนิสัยของกันและกันเอาไว้
2. แจกตารางบิงโก คนละ 1 แผ่น ให้สมาชิกกรอกชื่อ และ สังกัดของตนเอง
3. ให้ทุกคนไปหาเพื่อนเพื่อสัมภาษณ์ หรือหาข้อมูลบุคคลที่มีคุณสมบัติตามตาราง แล้วให้เพื่อนเขียนชื่อลงในช่องว่างในกระดาษของเรา และถ้าเรามีคุณสมบัติที่เพื่อนต้องการก็ให้เขียนชื่อของเราลงในกระดาษเพื่อน
4. วิทยากรให้สัญญาณหมดเวลา และกำหนดชื่อสมาชิกถ้าใครมีก็ให้กากบาทลงไป ใครได้ครบตามแนวตั้ง แนวนอน แนวทแยง ให้ร้อง "บิงโก" ถือว่าเป็นผู้ชนะ
5. วิทยากรสัมภาษณ์ผู้ชนะและมอบรางวัล และสรุปกิจกรรม

แผนการอบรมที่ 3 การทดสอบก่อนฝึกอบรม

ระยะเวลา 30 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม ได้แก่

1. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 1.1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดล CIPPA
 - 1.2 การเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.3 การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 1.4 วิธีสอนแบบศูนย์กลางการเรียน
2. การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ

สื่อประกอบกิจกรรม ข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ชี้แจงรายละเอียดแบบทดสอบ
2. ให้สมาชิกทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล
3. ตรวจสอบคำตอบและนำเสนอเป็นกราฟเส้น

แผนการอบรมที่ 4
แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ระยะเวลา 35 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนนโยบายการจัดการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการปฏิรูปการเรียนการสอน
2. ให้ทราบถึงความเป็นมา ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เนื้อหา

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ความเป็นมาของแนวการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เอกสารประกอบความคิดการปฏิรูปการศึกษา ,พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. แผ่นใสสรุปปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. บทความแนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

โดย ผศ.ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม บรรยายประกอบสื่อโดยวิทยากร

แผนการอบรมที่ 5
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA
(กิจกรรมที่ 1)

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

ให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้หลักการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามโมเดล CIPPA โดยการคิดและลงมือปฏิบัติเอง

เนื้อหา

1. การสร้างความรู้
2. การเรียนแบบร่วมมือ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. กระดาษ A4
2. ปากกาสี
3. กระดาษปรีฟ
4. ใบความรู้เรื่องสมุนไพร
 - 4.1 สมุนไพรคืออะไร สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน
 - 4.2 สวนสมุนไพรนั้นสำคัญไฉน
 - 4.3 การเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพรเพื่อใช้เป็นยา
 - 4.4 ข้อดี-ข้อเสียของการใช้ยาสมุนไพร
 - 4.5 ข้อควรระวังในการใช้ยาสมุนไพร
 - 4.6 พิษของสมุนไพร
 - 4.7 ยาสมุนไพรใช้ในรูปแบบใดบ้าง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นำกิจกรรมการแบ่งกลุ่ม โดยสำรวจวันเกิดของสมาชิกเพื่อแบ่งกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม
2. วิทยากรพยากรณ์อุปนิสัยของคนตามวันเกิด
3. ให้สมาชิกเข้ากลุ่มตามวันเกิด เช่น กลุ่มคนที่เกิดวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร ฯลฯ แล้วให้กลุ่มกำหนดบทบาทของสมาชิก ได้แก่ หัวหน้า เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ ผู้จับเวลา ผู้บันทึก ฯลฯ
4. วิทยากรแจกกระดาษให้สมาชิกทุกคนเขียนว่าตนเองมีความรู้เรื่อง "สมุนไพรมะนาว" อย่างไรบ้าง โดยใช้เวลาเขียน 3 นาที เสร็จแล้วให้สมาชิกอ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เลขานุการ เป็นผู้จดบันทึก หรือให้ผู้ช่วยเลขานุการ บันทึกลงบน Flip Chart ของกลุ่ม
5. วิทยากรแจกเอกสารความรู้เรื่องสมุนไพรมะนาวให้สมาชิกคนละ 1 ชุด (เนื้อหาแตกต่างกัน 7 เรื่อง) ให้สมาชิกทุกคนแยกไปศึกษาร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นในเรื่องที่เหมือนกัน (กลุ่ม Expert) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระให้ตรงกัน โดยมีเป้าหมายว่าจะต้องนำข้อความรู้ที่ได้ไปเล่าให้เพื่อนในกลุ่มเดิมฟัง เพราะจะมีการทดสอบความรู้ ซึ่งคะแนนที่ได้จะต้องเป็นคะแนนของกลุ่ม (เฉลี่ยจากคะแนนของทุกคน)
6. ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มเดิม เพื่อเล่าเรื่อง (สอน) ที่ตนได้ศึกษาให้สมาชิกในกลุ่มฟัง โดยเลขานุการ หรือผู้ที่มีบทบาทจดบันทึกสรุปข้อความรู้ของแต่ละคนลงบน Flip Chart

แผนการอบรมที่ 6
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA
(กิจกรรมที่ 2)

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ปฏิบัติกิจกรรมการสร้างความรู้จากเนื้อหาที่กำหนดให้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักการและแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ “การเรียนรู้แบบร่วมมือ”

เนื้อหา

1. สร้างความรู้โดยใช้ผังความคิด (Mind Map)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. กระดาษปรีฟ
2. ปากกาเมจิก
3. ไม้บรรทัด
4. กระดาน Flip Chart
5. ตัวอย่างการสร้าง Flip Chart
7. แบบทดสอบความรู้เรื่องสมุนไพรร

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม (ต่อจากกิจกรรมที่ 5 : โมเดล CIPPA กิจกรรมที่ 2)

1. สมาชิกสอนความรู้ที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนในกลุ่ม จนครบทุกคน โดยกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคน
2. สมาชิกทุกคน ให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ผู้จัดบันทึก ผู้จับเวลา ผู้สังเกตการทำงานของกลุ่ม ผู้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ผู้สรุปและผู้สร้างบรรยากาศ (แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม)

3. ให้ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับจัดทำผังความรู้ (ผังความคิด) จากเนื้อหาที่ได้ศึกษาเป็นลักษณะ Mind Map โดยวิทยากร อธิบายความหมาย และให้ตัวอย่างการทำ Mind Map

4. ให้แต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันศึกษา การจัดทำผังความคิดเพื่อนำไปปรับปรุงของตนเอง

5. แจกแบบทดสอบ จากเนื้อหาความรู้ (เรื่องสมุนไพรร) ให้ทุกคนทำ และตรวจให้คะแนน โดยเฉลี่ยคะแนนของทุกคน เป็นคะแนนรวมของกลุ่ม

6. วิทยากรสรุปการทำกิจกรรมที่ได้จากการเรียนร่วมกันว่าเป็นลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ "การเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ"

แผนการอบรมที่ 7
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA
(กิจกรรมที่ 3)

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 15 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติการ และแสดงศักยภาพในการนำความรู้ไปใช้ เพื่อขยายความรู้ให้กว้างและลึกซึ้ง

เนื้อหา การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. แผ่นใส
2. กระดาษ A 4

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรบรรยายนำเรื่องการจัดทำ "โครงการ" และให้ตัวอย่างการจัดทำโครงการ
2. ให้กลุ่มเลือกศึกษาเรื่องราวของสมุนไพร โดยจัดทำเป็นแผนการจัด "โครงการศึกษาสมุนไพร" หรือ "โครงการใช้พื้นที่เพื่อสมุนไพรใกล้ตัว"
3. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม (กลุ่มละ 5 นาที)

แผนการอบรมที่ 8 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ระยะเวลา 10 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกฝนการรู้จักเปิดความคิดที่ไม่ติดกรอบ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดแนวคิดอันจะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เกมอ่านว่าอย่างไร
2. เกมเส้นพิกษัต

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรแจก sheet เกม “อ่านว่าอย่างไร” และ เกม “เส้นพิกษัต” ให้ผู้เข้ารับการอบรม คนละ 1 ชุด และให้สมาชิกอ่านข้อความที่แจกให้ (ภายในเวลา 2 นาที)
2. วิทยากรหาผู้ที่อ่านถูกต้องและสัมภาษณ์ถึงวิธีการอ่าน
3. วิทยากรให้สมาชิกทำกิจกรรมที่ 2 คือ ให้ลากเส้นตรงผ่านจุดทั้ง 16 จุด โดยลากเส้นตรงเพียง 6 เส้น โดยไม่ต้องยกปลายดินสอ/ปากกา ออกจากกระดาษ
4. วิทยากรหาผู้ชนะ และให้ออกไปแสดงวิธีการลากเส้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ ดู
5. วิทยากรสรุป แนวคิดที่ได้จากการเล่นเกม โดยโยงกิจกรรมเข้าหาการรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เคยชิน และลองหาแนวทางที่แปลกใหม่ อาจจะทำให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้น

แผนการอบรมที่ 9

วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์ลักษณะเด่นของกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง จากกิจกรรมที่ 5-7
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามโมเดล CIPPA
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
2. แผ่นใส
3. กระดาษ A4
4. ปากกาเขียนแผ่นใส

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง "สมุนไพรร" ที่ได้ปฏิบัติจากกิจกรรมที่ 5-7 ในประเด็นต่อไปนี้
 - ◆ ลักษณะเด่นของกิจกรรม
 - ◆ กระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติ
2. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ของกลุ่มต่อที่ประชุม

3. วิทยากรบรรยายสรุป หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA และหลักการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ(Cooperative Learning)

แผนการอบรมที่ 10 การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 45 นาที

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกใช้กระบวนการคิดแบบมีวิจารณญาณ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เนื้อหา กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. แผ่นใสข้อมูลการเลือกคู่ครอง "สามหนุ่มสามมุม"
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง " มหันตภัยกลางสนามกีฬา "
3. เอกสารความรู้เรื่อง กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรนำเสนอถึงความจำเป็นของการสอนให้ผู้เรียนคิด และภารกิจของครูในการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด รวมถึงทักษะการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ใช้กระบวนการคิดลักษณะต่างๆ
2. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียนโดยการเสนอแผ่นใส " สามหนุ่มสามมุม " และให้ข้อมูลลักษณะนิสัยของชาย 3 คน ซึ่งถ้าจะให้สมาชิกเลือกเป็นคู่ครอง จะเลือกคนไหน พร้อมทั้งบอกเหตุผลของการเลือกและไม่เลือก โดยสุ่มถามสมาชิก 2-3 คน
3. วิทยากรสรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

4. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม ออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วให้ศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง " มหันตภัยกลางสนามกีฬา "
6. วิทยากรกำหนดให้สมาชิกหาข้อมูลเรื่องที่ศึกษาเพิ่มเติม จากคณะวิทยากรที่ได้เตรียมการเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยสมมติให้เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาดังนี้
 - ◆ เพื่อนบ้าน
 - ◆ ตำรวจ
 - ◆ เพื่อนที่เล่นฟุตบอลด้วยกัน
 - ◆ ครูประจำชั้น
7. ให้กลุ่มนำเสนอผลงานต่อกลุ่มใหญ่
8. วิทยากรสรุปการฝึกแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เอกสารความรู้เรื่องกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบการบรรยาย
9. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่าง และเทคนิคการใช้คำถาม
10. นำเสนอตัวอย่างปัญหาการกระตุ้นให้ฝึกคิด เรื่อง " นายตระหนี่ " และโจทย์การแบ่งสมบัติ

แผนการอบรมที่ 11 วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้

เนื้อหา วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. วิดีทัศน์การจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
2. เอกสารความรู้เรื่อง "วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ "
3. สื่อ และเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่
 - ◆ เอกสาร "เลือกตั้งทำไม "
 - ◆ เตรียมพร้อมก่อนไปเลือกตั้ง
 - ◆ หนังสือส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน " บุญเต็ม..... ไปเลือกตั้ง "
 - ◆ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วย คณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541
 - ◆ วิดีทัศน์ เรื่อง "สมปองไปเลือกตั้ง "
 - ◆ เทปเพลง เลือกตั้ง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่ม ๗ละ ประมาณ 7 คน และให้สมาชิกทุกคนศึกษาเอกสารความรู้เรื่อง "วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ "
2. ให้กลุ่มสรุปแนวคิดหลักการของวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ให้เป็นลักษณะของ Mind Map แล้วนำเสนอต่อที่ประชุม
3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมชมแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จากวีดิทัศน์
4. วิทยากรแจกลีขื่อเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ ให้ทุกกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย เอกสาร เทปเพลง และวีดิทัศน์ ให้ทุกกลุ่มได้ศึกษาและออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยให้กำหนดเนื้อหา จากเอกสารที่แจก ให้ทุกกลุ่มและออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยดูตัวอย่างแนวการจัดจากเอกสารความรู้เรื่อง "วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ " และจากการชมวีดิทัศน์ โดยให้เวลาในการสอน 3 คาบ
5. กลุ่มนำเสนอผลงาน
6. วิทยากรบรรยายสรุป หลักการและแนวการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

แผนการอบรมที่ 12
การวิเคราะห์แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 45 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม สามารถออกแบบในแผนการสอน เขียนกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา การวิเคราะห์แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เอกสารประกอบเรื่อง "การประเมินแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง"
2. ตัวอย่างแบบตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนกับจุดมุ่งหมายของการสอน
3. แผ่นใสประกอบการบรรยาย
4. แผ่นใสสำหรับกลุ่มเพื่อเขียนตัวอย่างแผนการสอน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมออกเป็น 6 กลุ่ม ตามกลุ่มประสบการณ์
2. วิทยากรบรรยายเรื่องการวิเคราะห์แผนการสอน ตามเอกสารประกอบการบรรยายในหัวข้อ "การประเมินแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และตัวอย่างการตรวจสอบแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามโมเดล CIPPA"
3. ให้ผู้เข้ารับการอบรม เข้ากลุ่มตามกลุ่มประสบการณ์ที่ตนเองถนัด

4. สอน (อาจละกันให้ได้จำนวนสมาชิกในกลุ่มเท่า ๆ กัน) และให้ช่วยกัน
ปรับแผนการสอนตามแบบฟอร์มที่นำเสนอ ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแผนการสอน
ของกลุ่ม

แผนการอบรมที่ 13 บรรยายสรุปและประเมินผล

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องแนวการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. แผ่นใสแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง
2. ไม้จิ้มฟันเพื่อใช้เล่นเกม "ล้อมคอก"

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้ครูทำกิจกรรม "ก้านไม้ขีดคอกม้า"
2. วิทยากรสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม โดยย้ำถึงการพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องกล้าคิด กล้าเสี่ยงที่จะทำอะไรหลุดจากกรอบแนวคิดเดิม
3. วิทยากรบรรยายสรุปแนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 วิธีที่ได้ให้ฝึกปฏิบัติจริง

แผนการอบรมที่ 14

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการเลียนแบบจากการสาธิต การทำกิจกรรมของวิทยากร
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยการสังเกตจากต้นแบบ โดยสามารถสรุปกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้จากตัวแบบได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. วิทยากรสอนเด่นรำ 2 คน
2. เทปบันทึกเสียง
3. เทปเพลงจังหวะเด่นรำ
4. เอกสารความรู้เรื่อง “การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ”

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการเชิญบุคคลที่สามารถเลียนเสียงของนักร้องเมืองท่านหนึ่ง (อ.สมนึก ชุ่มจิตต์ ศึกษานิเทศก์ สปจ.จันทบุรี) โดยให้อาจารย์สมนึกพูดเลียนเสียงนักร้องเมือง แล้วให้ผู้เข้ารับการอบรมทายว่า เป็นนักร้องเมืองท่านใด
2. วิทยากรสัมภาษณ์อาจารย์สมนึก ชุ่มจิตต์ ถึงความสามารถในการเลียนเสียงผู้อื่นในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 ทักษะที่ใช้ในการพูดเลียนเสียง
 - 2.2 ระยะเวลาที่ฝึกเลียนเสียง

2.3 การพูดเลียนเสียงได้ดีนั้น ได้รับแรงเสริมจากใครบ้าง และได้รับ
คำชมในลักษณะใด(หวัระะ ใช้คำพูดชมเชยว่าเก่ง เลียนเสียงได้
เหมือนมาก)

3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกเดินรำตามที่วิทยากรสาธิต 1 จังหวะ จนสามารถ
เดินรำตามที่วิทยากรสาธิตได้ถูกต้อง
4. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม สรุปผลจากการฝึกเดินรำว่ามีกระบวนการสังเกต
อย่างไรถึงจำได้ และสามารถทำได้เหมือนวิทยากรที่มาสาธิต
5. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลสรุปของกลุ่ม
6. วิทยากรบรรยายสรุปการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบและชี้แจงแนวทาง
การสังเกตการสอนของตัวแบบ 4 คน ซึ่งจะมาสาคธิตการสอนในวันรุ่งขึ้น
โดยกำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมทำบทบาทสมมุติในห้องอบรม โดยการสาธิต
การสอนให้เหมือนกับตัวแบบ 2 วิธีที่ได้จากการสังเกตการสอน

แผนการอบรมที่ 15 สาธิตการสอน 4 วิธี

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูได้เรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากการสังเกตการสอนสาธิตการสอนของครูดีเด่นของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี 4 วิธี

เพื่อให้ครูแสดงบทบาทสมมติ เพื่อเลียนแบบการสอนของครูต้นแบบ และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

2. ฝึกสังเกตการสอนในห้องประชุม

สื่อประกอบการสอน

1. ห้องเรียนจำลองซึ่งมีนักเรียนชั้น ป. 4 และ ป.6 จำนวน 25 – 30 คน
2. สื่อการสอนของครูต้นแบบ
3. แบบสังเกตการสอนของผู้เข้ารับการอบรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรแจกแบบสังเกตการสอนให้กับผู้เข้ารับการอบรมจำนวนคนละ 4 ชุด และอธิบายรายละเอียดของการสังเกตการสอนของครูต้นแบบ 4 คน
2. วิทยากรแนะนำครูต้นแบบที่มาสาธิตการสอนก่อนที่จะมีการสาธิตการสอน แต่ละวิธีคนละประมาณ 3 คาบตามลำดับ ดังนี้
 - 2.1 การสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดล CIPPA โดยอาจารย์ชวลา ไชยภาค
 - 2.2 การสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยอาจารย์บุหงา แนวชาลี
 - 2.3 การสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่าง โดยอาจารย์นิรมล ผลิพีช
 - 2.4 การสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน โดยอาจารย์วรวรรณ สวามิภักดิ์

3. แบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็น 2 กลุ่มใหญ่โดยให้ผลัดกันเลือกสอนตามตัวแบบกลุ่มละ 1 วิธี เพื่อทำกิจกรรมบทบาทสมมุติในการสอนเพื่อนในกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่เหลือจะเป็นผู้สังเกตการสอน พร้อมทั้งซักถาม อภิปราย ตีชม การนำเสนอกิจกรรมบทบาทสมมุติ
4. วิทยากรบรรยายสรุปกิจกรรมบทบาทสมมุติในการเลียนแบบการสอนทั้งสองกลุ่ม
5. ทดสอบ POST TEST เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ



แผนการอบรมที่ 16

การกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง

- คำอธิบาย** กิจกรรมนี้เป็นการแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ซึ่งมีเนื้อหา 3 เรื่อง โดยแยกเป็น 3 ห้อง ดังต่อไปนี้
- กลุ่มที่ 1 เรื่องการกำกับตนเอง
 - กลุ่มที่ 2 เรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - กลุ่มที่ 3 เรื่องการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง

กลุ่มที่ 1 ห้องอบรมการกำกับตนเอง

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการกำกับตนเองในการแสดงพฤติกรรม
2. เพื่อฝึกการกำกับตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนสอนของผู้เข้ารับการอบรม

เนื้อหา การกำกับตนเอง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรนำอภิปรายเกี่ยวกับความต้องการปรับพฤติกรรมของตนเองเช่น ควบคุมน้ำหนักร การบริหารเวลา การเลิกสูบบุหรี่ ฯลฯ โดยบอกถึงวิธีการทำให้ประสบความสำเร็จ และสาเหตุของความล้มเหลว
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม เพื่ออ่านบทความ " การเลือกจุดหมายของตัวเอง " แล้วให้อภิปรายสาระสำคัญที่ได้จากการอ่านบทความ
3. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการกำกับตนเอง ตามแนวทฤษฎีของแบนดูรา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และจงใจให้เห็นความสำคัญในการนำไปใช้ควบคู่กับการปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน

4. แบ่งกลุ่มให้ตัวแทนฝึกวางแผนระยะสั้น ในการปรับพฤติกรรมของตัวเองโดยใช้
กระบวนการกำกับตนเอง 3 กระบวนการได้แก่
 - 4.1 กระบวนการสังเกตตนเอง
 - 4.2 กระบวนการตัดสินใจตนเอง
 - 4.3 กระบวนการมีปฏิกิริยาต่อตนเอง
5. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานการวางแผนปรับพฤติกรรมของตนเอง
6. วิทยากรแจกแบบฟอร์มการกำกับตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่
ได้รับจากการปฏิบัติในการอบรมและจากการสังเกตจากตัวแบบ และอภิปราย
แนวทางการปฏิบัติการกำกับตนเอง ในช่วงของการปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียน
7. วิทยากรบรรยายสรุปการกำกับตนเองในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง 4 วิธีตามเนื้อหาที่กำหนด

กลุ่มที่ 2 “ห้องอบรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง”

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการรับรู้
ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมการสอน
2. เพื่อฝึกการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนของผู้เข้ารับการอบรม

เนื้อหา

การรับรู้ความสามารถของตนเอง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรเกริ่นนำโดยใช้กิจกรรม “ ส่วนประกอบรถยนต์ ” ให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้
อุปนิสัยของตัวเอง เพื่อสร้างความภูมิใจในตัวเอง
2. วิทยากรสรุปกิจกรรมและเน้นให้เห็นถึงอุปนิสัยเด่นๆของคน เพื่อนำไปเสริม
สร้างการทำงานให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมให้อ่านบทความ “ความเชื่อมั่นในตัวเอง” และให้อภิปรายประเด็นสำคัญที่ได้จากการอ่าน
4. วิทยากรให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ “ครูต้นแบบ” ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพครูของสำนักงาน ก.ค. เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความคาดหวังในความสามารถของตนเองที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองเพื่อให้ได้มาตรฐานหรือเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด
5. ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง
6. แบ่งกลุ่มให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหัดประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ความรู้ที่ได้รับขณะฝึกอบรมและการได้สังเกตการสอนของตัวแบบ
7. วิทยากรแจกแบบฟอร์มการตั้งความคาดหวังและการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง พร้อมอธิบายรายละเอียดในการบันทึก

กลุ่มที่ 3 ห้องอบรม “ การฝึกการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง”

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ
2. เพื่อฝึกการกำกับตนเองและการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับจากการฝึกอบรมและการสังเกตจากตัวแบบ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. กิจกรรมทายอุปนิสัย “ส่วนประกอบรถยนต์”
2. เอกสารบทความ “การเลือกจุดหมายปลายทาง” และ “ ความเชื่อมั่นในตนเอง”
3. แบบฟอร์มการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง

เนื้อหา การกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรเกริ่นนำโดยใช้กิจกรรม “ส่วนประกอบรถยนต์” ให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้อุปนิสัยของตนเอง
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 4 กลุ่ม 2 กลุ่มแรกให้อ่านบทความ “การเลือกจุดหมายของตนเอง” 2 กลุ่มที่เหลือให้อ่านบทความ “ความเชื่อมั่นในตนเอง” และให้อภิปรายสาระสำคัญที่ได้จากการอ่าน โดยให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่ม วิทยากรสรุปแนวคิดที่ได้จากการอ่านบทความ
3. วิทยากรบรรยายให้ความรู้พร้อมยกตัวอย่างเรื่องกระบวนการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมเพื่อเป็นการจูงใจให้เห็นความสำคัญในการนำไปใช้ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับจากการอบรมและการได้สังเกตจากตัวแบบ
4. แบ่งกลุ่มฝึกวางแผนระยะสั้นในการปรับพฤติกรรมตามความต้องการของตนเองโดยใช้กระบวนการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่เรียนรู้แล้ว
5. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม
6. วิทยากรแจกแบบฟอร์มการกำกับตนเอง และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะต้องปฏิบัติเป็นเวลา 4 สัปดาห์ และอภิปรายแนวการปฏิบัติร่วมกัน
7. วิทยากรสรุปความสำคัญของกระบวนการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อนำไปใช้ควบคู่กับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการปฏิบัติจริงในการอบรมและการสังเกตการสอนของครูที่เป็นตัวแบบ

แผนการอบรมที่ 17
การวางแผนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้วางแผนการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนร่วมกัน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมจัดทำโครงการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับชั้นหรือกลุ่มวิชาที่ตนเองสอน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยเลือกใช้เทคนิควิธีสอนและหลักการที่ได้รับจากการฝึกอบรมเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม

สื่อประกอบกิจกรรม

1. แบบฟอร์มการจัดทำโครงการสอน และแนวการปรับแผนการสอน
2. แบบประเมินผลการฝึกอบรม

เนื้อหา การจัดทำโครงการสอนและการปรับแผนการสอน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมตามกิจกรรมที่ 16 ซึ่งจะมีสมาชิกกลุ่มละ 15 คน
2. แบ่งกลุ่มจาก 15 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการสอนและปรับแผนการสอน
3. วิทยากรสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานและอภิปรายร่วมกัน
4. วิทยากรสรุปกระบวนการฝึกอบรมทั้ง 5 วัน และชี้แจงภารกิจร่วมกันหลังจากการฝึกอบรมในห้อง โดยเน้นถึงศักยภาพของการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับในห้องอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริงในชั้นเรียน
5. ประเมินผลการอบรม

ภาคผนวก ง

คู่มือการสังเกตการสอน

เทคนิคการสังเกตการสอน

ความหมายของการสังเกต

การสังเกต (Observation) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่ง หรือในช่วงเวลาหนึ่ง โดยการบันทึกพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น การบันทึกพฤติกรรม ผู้สังเกตจะใช้ประสาทสัมผัส การรับรู้ เจตคติ ประสบการณ์และความชำนาญในการสังเกต นอกจากนี้ผู้สังเกตจะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสังเกต กำหนดพฤติกรรมที่จะสังเกต จัดประเภท และจัดลำดับสิ่งที่จะสังเกตอย่างละเอียด กำหนดวิธีการสังเกตและวิธีบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การสังเกตมีความถูกต้องและเที่ยงตรง

หลักการพื้นฐานในการสังเกต

1. การสังเกตจะต้องวางแผนไว้อย่างละเอียดรอบคอบ เป็นระบบ และชัดเจน ผู้สังเกตจะต้องรู้ว่าจะสังเกตอะไร และอะไรที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสถานการณ์นั้น
2. ผู้สังเกตจะต้องมีความเป็นปรนัย ต้องยอมรับว่าอาจมีความลำเอียงและมีแนวโน้มที่จะมองเห็นสิ่งที่คาดว่าจะมองเห็น และมองข้ามสิ่งที่ไม่อยู่ในทฤษฎีที่มีอยู่ในใจ ค่านิยม ความรู้สึก และทัศนคติ ตามประสบการณ์ที่ผ่านมา อาจทำให้การสังเกตบิดเบือนไปจากความเป็นจริงได้ ดังนั้น ผู้สังเกตจึงต้องพยายามกำจัดสิ่งเหล่านี้ออกไป ไม่ให้มามีอิทธิพลต่อสิ่งที่สังเกต
3. ผู้สังเกตจะต้องแยกข้อเท็จจริง (Facts) ออกจากการตีความ จะต้องสังเกตและบันทึกตามความเป็นจริง แล้วนำสิ่งนั้นมาตีความในภายหลัง
4. การสังเกตจะต้องได้รับการตรวจสอบและพิสูจน์แล้วว่าถูกต้อง ซึ่งอาจทำได้โดยการทำซ้ำ หรือการเปรียบเทียบผลการสังเกตระหว่างผู้สังเกตมากกว่าหนึ่งคน
5. การสังเกตจะต้องบันทึกอย่างถูกต้อง ผู้สังเกตจะต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นระบบ มีคุณภาพ และได้ผลตามจุดมุ่งหมายของการสังเกตนั้น

ปัญหาและข้อจำกัดของการสังเกต

ปัญหาและข้อจำกัดของการสังเกตในประเด็นสำคัญ ๆ ได้แก่

1. ข้อจำกัดที่เกิดจากตัวผู้สังเกตเอง ผู้สังเกตเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการสังเกต

พฤติกรรม ผู้สังเกตเป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่สำคัญของกระบวนการสังเกต เพราะผู้สังเกตเป็นผู้สังเกต จดบันทึก และให้ข้อสรุปอ้างอิงเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต

จุดอ่อนที่สำคัญของผู้สังเกตคือ ผู้สังเกตอาจสร้างข้อสรุปที่ไม่ถูกต้องจากการสังเกต ซึ่งเกิดขึ้นจาก

1) ผู้สังเกตได้รับรู้หรือคุ้นเคยกับสถานที่และบุคคลที่เขาสังเกต ในบางครั้งผู้สังเกตอาจมีอารมณ์หรือความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์นั้น จนทำให้เขาได้ข้อมูลและข้อสรุปจากการรับรู้หรือความรู้สึกมากกว่าข้อเท็จจริงจากการสังเกตจริงโดยไม่รู้ตัว

2) การได้มาซึ่งข้อสรุปที่ถูกต้องนั้น ผู้สังเกตจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองจะต้องสังเกต บางครั้งผู้สังเกตขาดความรู้ในเรื่องดังกล่าว อาจจะทำให้สร้างข้อสรุปที่ไม่ถูกต้องได้

2. ข้อจำกัดที่เกิดจากตัวผู้ถูกสังเกต โดยทั่วไปแล้วคนที่รู้ตัวว่าถูกสังเกตก็มักจะระมัดระวังในการแสดงพฤติกรรม จนทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาไม่เป็นธรรมชาติ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนั้นไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

3. ข้อจำกัดจากตัวข้อมูล บางครั้งข้อมูลที่จะได้จากการสังเกตนั้นอาจถูกจำกัดด้วยสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือข้อห้ามบางอย่าง จนไม่อาจสามารถเก็บได้ หรืออาจมีอันตรายต่อตัวผู้สังเกตได้

4. การสังเกตต้องใช้เวลาและเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก

5. การฝึกอบรมผู้สังเกตมีความสำคัญมาก การฝึกอบรมก่อนออกเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น จะต้องทำกันในรายละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้

6. ในบางครั้ง ประเด็นเป้าหมายของเรื่องที่จะสังเกตนั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาที่ยาก และเกิดขึ้นเป็นเวลาสั้น ๆ แล้วหมดไป ซึ่งหมายความว่าถ้าบังเอิญผู้สังเกตพลาดโอกาสที่จะสังเกตเหตุการณ์นั้น ๆ แล้ว ก็จะหมดโอกาสได้ข้อมูลไปเลย นอกจากนี้ในกรณีที่เหตุการณ์ที่ต้องการสังเกตนั้นเกิดขึ้นในหลาย ๆ สถานที่ในเวลาเดียวกัน ทำให้ผู้สังเกตไม่สามารถสังเกตและรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนทุกแง่มุมของเหตุการณ์ที่ต้องการได้ ในลักษณะเช่นนี้อาจจำเป็นต้องใช้วิธีอื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลแทนการสังเกต

ข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการสังเกต

เนื่องจากการสังเกตเป็นวิธีที่ค่อนข้างยากในการที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ การสังเกตที่ดีจึงต้องกำหนดว่าจะสังเกตอะไรบ้าง และถ้าสามารถทำเป็นตารางเวลาไว้ได้เลยก็ยิ่งดี

ผลจากการสังเกตจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับความชำนาญและประสบการณ์ของผู้สังเกตอยู่มาก ข้อแนะนำต่อไปนี้อาจช่วยให้การสังเกตเที่ยงตรงขึ้นได้ คือ

1. วางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะสังเกตอะไร พฤติกรรมอะไรบ้างที่น่าสนใจและไม่ควรสนใจ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากวัตถุประสงค์ของการสังเกต
2. ระวังความผิดพลาดคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการเลือกเวลาสังเกต นั่นคือ ถ้าการสังเกตกระทำในช่วงเวลาหนึ่ง การที่จะสรุปผลให้คลุมไปถึงช่วงเวลาอื่น ๆ ด้วย ต้องระวังเป็นอย่างมาก ถ้าจะให้ดีควรสังเกตซ้ำหลาย ๆ ครั้งในเวลาต่างกัน
3. เพื่อให้การสังเกตเป็นไปอย่างมีระบบ ควรมีเครื่องมือประกอบการสังเกต เช่น แบบสำหรับบันทึก ซึ่งอาจจะใช้ระบบรหัส หรือใช้แบบสำรวจ (Check list) หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) หรือเครื่องมืออื่น ๆ ก็ได้ ตามความเหมาะสม
4. ควรมีการฝึกซ้อมการสังเกตให้มีความชำนาญ หรือมีความไวต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคล่องแคล่วในการจดบันทึก และพยายามขจัดความลำเอียงส่วนตัว
5. ในขณะที่สังเกต ยังไม่ควรมีการตีความหมายพฤติกรรม ควรบันทึกสิ่งที่สังเกตเห็นไว้ให้ละเอียดก่อน การตีความหมายควรทำภายหลัง
6. ควรตรวจสอบความเชื่อถือได้ของการสังเกต นั่นคือ ควรให้ผู้สังเกตอย่างน้อย 2 คน ในเรื่องเดียวกัน และดูความสอดคล้องของผู้สังเกตเหล่านั้น

เทคนิคการสร้างเครื่องมือสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สังเกตจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่จะสังเกต สามารถสร้างและใช้เครื่องมือสังเกตการสอนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ถ้าผู้สังเกตการสอนเลือกเครื่องมือไม่ตรงกับเป้าหมายของการสังเกต หรือขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ นั้นอย่างถูกต้อง จะทำให้กระบวนการสังเกตการสอนและกระบวนการสอนเนะลุ่มเหลวทันที

เครื่องมือสังเกตการสอนที่ดีจะช่วยให้ผู้สอนเนะสามารถสังเกตและรวบรวมพฤติกรรม การสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างทั่วถึงและแม่นยำ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมา วิเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้อย่างเที่ยงตรงและแม่นยำ เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการ สอนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสังเกตการสอนอย่างมีระบบ หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ซึ่งจัดดำเนินการสังเกต โดยผู้สังเกตที่ได้รับการฝึกฝนมาบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการสอน และของเครื่องมือ นั้น ๆ

ข้อตกลงก่อนการสังเกตการสอน

ในขั้นตอนของการประชุมก่อนการสังเกตการสอน ครูและผู้สังเกตได้ร่วมกันตั้งจุดประสงค์เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนเอาไว้แล้ว โดยอภิปรายถึงความวิตกกังวล และได้ร่วมสร้างหลักการและเหตุผลสำหรับการทำงานร่วมกันเอาไว้ และได้พิจารณาถึงยุทธวิธีที่ครูได้เคยใช้ปฏิบัติมาก่อน และยังตั้งใจที่จะใช้ปฏิบัติต่อไป ตลอดจนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลความหมายในความห่วงใยของครูที่มีอยู่ในใจนั้น โดยคลี่คลายให้ออกมาเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจง ที่สามารถจะสังเกตได้ ซึ่งผู้สังเกตสามารถที่จะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเหล่านั้นได้

ก่อนที่จะลงมือสังเกตการสอน ครูและผู้สังเกตหรือนิเทศควรประชุมชี้แนะซึ่งกันและกันถึงลักษณะและสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของบทเรียน แผนการสอน บันทึกการสอน ซึ่งได้ระบุจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้อย่างชัดเจน
2. ได้อภิปรายถึงจุดมุ่งหมายและความมุ่งหวังที่ครูจะทำ รวมถึงยุทธวิธีที่ครูจะใช้ดำเนินการ
3. ได้พูดคุยถึงความคาดหวังถึงสิ่งต่าง ๆ อันพึงเกิดขึ้นในขณะที่สอน ซึ่งเป็นการทำนายไว้ล่วงหน้า
4. ได้พิจารณาถึงปัญหาที่เฉพาะเจาะจงบางประการ หรือสิ่งที่เป็นความกังวลห่วงใยของครู ที่อาจจะพึงเกิดขึ้นจากการสังเกตการสอน

ลักษณะของเครื่องมือสังเกตการสอน

1. เครื่องมือสังเกตการสอนที่ครูและผู้สังเกตการสอนร่วมมือกันสร้างขึ้นมาใช้ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ครูและผู้สังเกตการสอนได้จัดสร้างเอาไว้ล่วงหน้า มีความสอดคล้องกับความต้องการของครู มีความเด่นชัดเฉพาะเจาะจงต่อพฤติกรรมการสอนที่ครูต้องการแก้ไข สอดคล้องต่อปัญหา ความกังวลห่วงใยที่ครูกำลังเผชิญอยู่

2. เครื่องมือมาตรฐาน (Standardize Instruments)

เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่เป็นเครื่องมือมาตรฐาน ซึ่งได้สร้างขึ้นมาจากผลงานของการวิจัย ได้ผ่านการทดลองใช้ ทำการทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้อีกหลายครั้ง และเที่ยงตรงที่สุด เครื่องมือในลักษณะนี้มีกันมากในต่างประเทศ

3. เครื่องมือลักษณะใช้วิธีการจดบันทึก (Hand Recording)

เป็นกระบวนการสังเกตการสอนในชั้นเรียน โดยเขียนบันทึกสิ่งที่ได้ยินและได้เห็นในชั้นเรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการจดบันทึกนั้น ต้องพยายามรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และจดบันทึกให้เหมือนพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นภาพของการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ความคิดเห็นของผู้สังเกต ผู้สังเกตจะต้องมีทักษะในการบันทึกให้เพียงพอ ไม่เพียงแต่จดบันทึกคำพูดของผู้สอนเท่านั้น แต่ควรจะบันทึกสิ่งที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนด้วย

ปัญหาของวิธีการจดบันทึก คือ ความรวดเร็วของเหตุการณ์และคำพูดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนนั้นทำให้ความสามารถในการรับฟัง และการจดบันทึกไม่อาจทำได้อย่างครบถ้วน ผู้สังเกตอาจจะสร้างระบบตัวย่อขึ้นมาใช้ในการจดบันทึก เช่น (T :: คุณครู, S = สำหรับนักเรียน)

ประเภทของเครื่องมือลักษณะใช้วิธีการจดบันทึก (Hand Recording)

เครื่องมือลักษณะใช้วิธีการจดบันทึก สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. แบบจดบันทึกอิสระ (แบบบรรยาย – Descriptive)

เป็นวิธีการจดบันทึกที่ไม่มีหัวข้อใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนมากผู้สังเกตจะใช้วิธีการจดบันทึกลงในกระดาษเปล่า ไม่มีโครงสร้างใด ๆ ทั้งสิ้น ในอดีตที่ผ่านมา ผู้สังเกตการสอนจะใช้วิธีการจดบันทึกในลักษณะนี้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันนี้ไม่ถือว่าเป็นเครื่องมือสังเกตการสอน เพราะจะไม่มีความแม่นยำ ขาดจุดประสงค์ที่ชัดเจนในการสังเกตแต่ละครั้ง ทำให้เกิดความลำเอียงขึ้นในขณะสังเกตการสอน

การใช้กระดาษเปล่าสำหรับการจดบันทึกแบบอิสระนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือเสริมได้ โดยใช้เป็นตัวเสริม ไม่ใช่เครื่องมือหลัก ใช้ควบคู่กันไปกับเครื่องมือสังเกตการสอนที่เป็นระบบ และใช้ในกรณีที่ได้มีพฤติกรรมบางอย่างที่น่าสนใจเกิดขึ้นในชั้นเรียนที่ครูน่าจะรับทราบไว้ แต่ปรากฏว่าพฤติกรรมนั้นไม่ได้บรรจุเอาไว้ในเครื่องมือหลักที่เป็นระบบ ก็สามารถจดบันทึกเชิงบรรยายเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในกระดาษเปล่าที่เตรียมไว้ได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูต่อไปได้

2. การบันทึกแบบมีโครงสร้าง (แบบบรรยายที่มีโครงสร้าง)

การจดบันทึกแบบมีโครงสร้าง เป็นวิธีการจดบันทึกที่มีหัวข้อกำหนดนำเอาไว้ เพื่อให้ผู้สังเกตการสอนได้บันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้หัวข้อนั้น ๆ ซึ่งจำนวนหัวข้อที่กำหนดไว้นั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการสร้างของผู้สร้างเครื่องมือ ดังตัวอย่างที่จะกล่าวในตอนท้าย

3. เครื่องมือสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ

4. การใช้เครื่องบันทึกภาพ บันทึกเสียง (Video – Tape หรือ Audio – Tape)

ครูผู้สอนอาจจะตกลงร่วมกันในการใช้เครื่องบันทึกเสียง (Video – Tape) หรือเครื่องบันทึกภาพและเสียง ช่วยในการบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ควบคู่กันไปกับเครื่องมือสังเกตการสอนแบบอื่น ๆ ได้

ตัวอย่างแบบบันทึกการสังเกตการสอน

ครูผู้สอน _____ วิชา/กลุ่มประสบการณ์ _____

ผู้สังเกต _____ ชั้น _____

เวลา _____

(1) การวางแผนการสอน

(2) การเลือกใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ

(3) การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน

(4) การเลือกและการใช้สื่อ/อุปกรณ์การสอน

(5) การคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน

(6) การแสดงถึงความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน

ตัวอย่างแบบบันทึกหลังการสังเกตการสอน

กระบวนการสอน	บันทึกผลการปรึกษาหารือหลังการสังเกตการสอน	
	สิ่งที่ควรยกย่อง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
1. การวางแผนการสอน		
2. การเลือกใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ		
3. การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน		
4. การเลือกและการใช้สื่อ/อุปกรณ์การสอน		
5. การคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน		
6. การแสดงถึงความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน		
7. การสร้างแรงจูงใจ ได้รับความสนใจ และเสริมแรงนักเรียน		

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการสอนที่ 1
แบบสังเกตพฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน

เทคนิคการวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน ของ แฟลนเดอร์ส
(Flander's Interaction Analysis Technique : FIAT)

เนต เอ แฟลนเดอร์ส (Ned A. Flanders) ได้พัฒนาวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการสอนของครูขึ้น โดยเรียกว่า “เทคนิค (วิธี) วิเคราะห์พฤติกรรมของแฟลนเดอร์ส” ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางวาจา (Nonverbal behavior) เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าพฤติกรรมทางวาจาสามารถสังเกตได้อย่างมีความเชื่อถือสูงกว่าพฤติกรรมที่มีใช้ทางวาจา

วิธีการของแฟลนเดอร์สนี้ มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า พฤติกรรมทางวาจานั้นเป็นตัวอย่างที่เพียงพอของพฤติกรรมทั้งหมดในห้องเรียน

ตารางแสดงประเภทต่าง ๆ ของพฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน ของ แฟลนเดอร์ส

1. พฤติกรรมทางวาจา	1. การตอบสนอง	<p>1. <u>การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน</u> เป็นการแสดงออกด้วยวาจาในลักษณะที่เห็นอกเห็นใจ ไม่ข่มขู่ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้สึกในด้านที่พอใจของครูหรือไม่ก็ตาม</p> <p>2. <u>การชมเชยหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ</u> เป็นการให้คำชมเชยหรือการสนับสนุนการกระทำหรือพฤติกรรมของนักเรียน การพูดตลกขบขันที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด แต่ไม่ใช่เป็นการล้อเลียน ถากถางนักเรียนคนไหนคนใด การพยักหน้าหรือการกล่าววว่า “ถูกต้อง” “ดีมาก” “ต่อไปซิ” ก็รวมอยู่ในพฤติกรรมนี้</p> <p>3. <u>การยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้</u> เป็นการอธิบายหรือการพัฒนาความคิดเห็นที่นักเรียนได้เสนอแนะให้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p>
--------------------	---------------	---

	2. การถาม	4. <u>การถาม</u> การถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาหรือวิธีการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนตอบ
		5. <u>การบรรยาย</u> การให้ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาหรือวิธีการต่าง ๆ การแสดงความคิดเห็นของครูเอง
	3. การริเริ่ม	6. <u>การออกคำสั่ง</u> เป็นการออกคำสั่งที่คาดหวังให้นักเรียนปฏิบัติตาม
		7. <u>การวิพากษ์วิจารณ์หรือการใช้อำนาจของครู</u> คำพูดที่มุ่งหมายจะเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนจากแบบที่ยอมรับไม่ได้ ไปเป็นแบบที่ยอมรับได้ การดูว่านักเรียน
2. พฤติกรรมทางวาจา	1. การตอบสนอง	8. <u>นักเรียนพูด</u> การพูดของนักเรียนซึ่งเป็นการตอบสนองคำถามหรือคำพูดของครู ครูเป็นผู้ริเริ่มหรือชักชวนให้นักเรียนพูด หรือสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนพูด การพูดของนักเรียนจะอยู่ในขอบเขตจำกัด
	2. การริเริ่ม	9. <u>นักเรียนพูดริเริ่ม</u> เป็นการริเริ่มการพูดของนักเรียน เป็นการริเริ่มการแสดงความคิดเห็น การริเริ่มหัวข้อใหม่ นักเรียนมีเสรีภาพที่จะพัฒนาความคิดเห็นและแนวความคิดของตนเอง
3. ความเงียบ	ความเงียบ	10. <u>ความเงียบหรือความสับสนวุ่นวาย</u> การหยุดเว้นการพูด ช่วงเวลาแห่งความเงียบหรือสับสน วุ่นวาย ซึ่งผู้สังเกตไม่สามารถเข้าใจ ไม่สามารถสื่อความหมายได้

วิธีการสังเกตเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาทะระหว่างครูและนักเรียน

ผู้สังเกตจะนั่งในห้องเรียน ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด เพื่อฟังและมองดูครูและนักเรียน เมื่อเหตุการณ์สื่อสารตอนใดเสร็จสิ้นลง ผู้สังเกตจะต้องตัดสินใจว่าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมทางวาทะนั้นควรจัดอยู่ในประเภทใดในจำนวน 10 ประเภท แล้วขีดลงในช่องหลังหมายเลขรหัสประเภทของพฤติกรรมนั้น การขีดจะประมาณ 20 – 25 ครั้ง/นาที หรือหนึ่งครั้งทุก ๆ 3 วินาที

หลักเกณฑ์ในการจำแนกพฤติกรรม

กฎที่ 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมที่สังเกตในขณะนั้นควรจะอยู่ในประเภทใด ให้เลือกพฤติกรรมที่มีตัวเลขรหัสใกล้เคียงที่สุดจากพฤติกรรมประเภทที่ 5

กฎที่ 2 ถ้าพฤติกรรมในเบื้องต้นของครูนั้น เป็นประเภทการตอบสนองหรือการริเริ่มโดยสม่ำเสมอ อย่างเพิ่งเปลี่ยนไปบันทึกพฤติกรรมที่เป็นประเภทตรงข้าม จนกว่าจะมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนเกิดขึ้น

กฎที่ 3 ผู้สังเกตจะต้องไม่ใช้อคติของตน หรือค่านึงถึงความตั้งใจหรือวัตถุประสงค์ของครูผู้สอนมาใช้ในการบันทึกพฤติกรรม แต่ผู้สังเกตควรตั้งคำถาม ถามตนเองว่า พฤติกรรมนั้นมีความหมายต่อนักเรียนอย่างไร ในแง่ของการจำกัดหรือให้เสรีภาพแก่นักเรียน

กฎที่ 4 ถ้ามีพฤติกรรมทางวาทะเกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งประเภทในช่วงเวลา 3 วินาที ให้บันทึกพฤติกรรมลงไปทุกประเภท แต่ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางวาทะเกิดขึ้นในเวลา 3 วินาที ให้บันทึกพฤติกรรมประเภทนั้นซ้ำลงไปอีก

กฎที่ 5 พฤติกรรมทางวาทะประเภทที่ 6 คือ การออกคำสั่ง หรือการให้แนวทางแก่นักเรียน หมายถึงคำพูดของครูที่ทำให้เกิด หรือน่าจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ในนักเรียน

กฎที่ 6 เมื่อครูเรียกชื่อนักเรียน โดยทั่วไปผู้สังเกตจะบันทึกหมายเลข 4

กฎที่ 7 ถ้ามีช่วงความเงียบเกิดขึ้น (อย่างน้อย 3 วินาที) ให้บันทึกพฤติกรรมประเภท 10 ลงไปทุก ๆ 3 วินาที ของความเงียบ การหัวเราะ การทำงาน บนกระดานดำ ฯลฯ

กฎที่ 8 เมื่อครูทวนคำตอบของนักเรียน และคำตอบนั้นเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ให้บันทึกหมายเลข 2

กฎที่ 9 เมื่อครูทวนความคิดเห็นของนักเรียน แล้วแสดงการสื่อความหมายโดยการยอมรับ มีการอภิปรายกันต่อไป ให้บันทึกหมายเลข 3

กฎที่ 10 ถ้านักเรียนคนหนึ่งพูดต่อนักเรียนอีกคนหนึ่ง โดยไม่มีการขัดจังหวะด้วยการพูดจากครูเลย ให้บันทึกหมายเลข 10 ลงไประหว่างหมายเลข 9 หรือ 8 เพื่อแสดงให้เห็นว่ามี การเปลี่ยนแปลงตัวนักเรียนผู้พูด

กฎที่ 11 คำพูด เช่น "อืม" "จ๊ะ" "ถูกต้อง" "ใช้ได้" "ดีมาก" ถ้าหากเกิดขึ้นระหว่างเลข 9 สองตัว ให้บันทึกหมายเลข 2 ลงไป

กฎที่ 12 คำพูดตลกหรือขบขันของครู เป็นพฤติกรรมประเภทที่ 2 แต่ถ้าเป็นการตลกเพื่อล้อเลียน ถากถาง หรือทำให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งต้องอับอาย ขายหน้า จะต้องจัดอยู่ใน พฤติกรรมประเภทที่ 7

กฎที่ 13 คำถามประเภทที่ครูถามเองตอบเอง ไม่ใช่คำถามที่แท้จริง เป็นแต่เพียง เทคนิคอย่างหนึ่งในการอธิบายของครูเท่านั้น ดังนั้นจึงควรจัดอยู่ในพฤติกรรมประเภทที่ 5

กฎที่ 14 คำตอบประเภทแนวแคบ (Narrow Questions) เป็นเครื่องหมายที่คาดหวัง ได้ว่าพฤติกรรมประเภทที่ 8 จะตามมา ถ้านักเรียนให้คำตอบที่เฉพาะเจาะจง และทำนายล่วงหน้า ได้ว่าจะตอบมาในแนวใด คำตอบนั้นจะอยู่ในพฤติกรรมประเภทที่ 8 แต่ถ้านักเรียนอธิบายขยาย ความและอ้างหลักฐานต่าง ๆ ประกอบคำตอบของตน ผู้สังเกตควรจะเริ่มนับบันทึกหมายเลข 9

กฎที่ 15 ในกรณีที่นักเรียนหลาย ๆ คนตอบพร้อม ๆ กัน หรืออ่านดัง ๆ พร้อม ๆ กัน ตามที่ครูสั่ง ให้บันทึกหมายเลข 8

ตัวอย่างแบบสังเกตการสอนที่ 2
แบบสังเกตทักษะการใช้คำถามของครู

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ แบบสังเกตทักษะการใช้คำถามของครูนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตการใช้คำถามของครูในขณะที่กำลังปฏิบัติการสอนในด้านประเภทของคำถาม และเทคนิคการใช้คำถาม

2. วิธีการสังเกต ผู้สังเกตวิเคราะห์ประเภทของคำถามที่ครูใช้ การเว้นระยะเวลาให้นักเรียนคิด และปฏิบัติการตอบสนองของครูต่อคำตอบของนักเรียน ผู้สังเกตวิเคราะห์แล้วเขียนหมายเลขที่ตรงกับประเภทของคำถาม และเทคนิคการใช้คำถามของครู ให้ตรงกับหัวข้อในตารางข้างล่างนี้

พฤติกรรมการใช้คำถามของครู	คำถามที่	ประเภทของคำถาม	การเว้นระยะให้คิด	การตอบสนองต่อคำถาม
ก. ระดับของคำถาม				
1. ความรู้ ความจำ เช่น คำถาม	1			
เกี่ยวกับการสังเกต การใช้ประสาท	2			
สัมผัส การถามความหมาย การถาม	3			
ความรู้ ความจำเกี่ยวกับเรื่องราว	4			
เหตุการณ์ต่าง ๆ	5			
2. ความเข้าใจ เช่น การถามให้นักเรียน	6			
แปลความ ตีความ ขยายความ	7			
	8			
3. การนำไปใช้ เช่น การถามคำถาม	9			
เกี่ยวกับการประยุกต์กฎหลักการไปใช้	10			
ในสถานการณ์ต่าง ๆ	11			
4. การวิเคราะห์ เช่น การถามให้นักเรียน	12			
บอกความสัมพันธ์ ยกตัวอย่างเพื่อสรุป	13			
อ้างอิงไปสู่หลักการ	14			

พฤติกรรมการใช้คำถามของครู	คำถาม ที่	ประเภท ของคำถาม	การเว้น ระยะให้คิด	การตอบสนอง ต่อคำถาม
5. การสังเคราะห์ เช่น การถามให้นักเรียน ทำนาย แก้ปัญหา สร้างสรรค์งานใหม่	15			
	16			
	17			
6. การประเมินผล เช่น การถามให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ วินิจฉัยคุณค่า ประโยชน์และโทษของ สิ่งต่าง ๆ	18			
	19			
	20			
	21			
ข. การเว้นระยะให้คิด				
หลังจากการถามคำ	22			
	23			
1. ครูเว้นระยะ 2-3 วินาทีก่อนเรียกชื่อ นักเรียนให้ตอบ	24			
	25			
2. เรียกชื่อนักเรียนให้ตอบ แล้วเว้นระยะให้ นักเรียนคิดก่อนตอบ	27			
	28			
3. ไม่เว้นระยะเวลาให้คิด	29			
4. นักเรียนตอบพร้อมกันทันที ไม่มีการ หยุดคิด	30			
ค. การตอบสนองของครูต่อคำตอบ ของ นักเรียน				
1. ครูไม่แสดงอาการใด ๆ ต่อคำตอบของ นักเรียน				
2. ครูชมเชยและแสดงอาการยอมรับ คำตอบของนักเรียน				
3. ครูนำคำตอบที่ถูกต้องของนักเรียนมา อภิปรายเพิ่มเติม				

สรุปการประเมินผลทักษะการใช้คำถามของครู

ผู้สังเกตการสอนนับจำนวนของหมายเลขแต่ละหมายเลข และใส่จำนวนลงในช่องข้างล่างนี้

ก. ระดับของคำถาม	ข. การเว้นระยะให้คิด	ค. การตอบสนองต่อ คำตอบของนักเรียน
1. _____	1. _____	1. _____
2. _____	2. _____	2. _____
3. _____	3. _____	3. _____
4. _____	4. _____	4. _____
5. _____		5. _____
6. _____		
7. _____		

วิเคราะห์การสอน

ข้อดี _____

ข้อเสีย _____

ข้อเสนอแนะ _____

ตัวอย่างแบบสังเกตการสอนที่ 3
แบบวิเคราะห์การใช้คำถามของครู

เริ่มบันทึกเวลา.....

สิ้นสุดเวลา.....

รายการพฤติกรรม	ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
1. ถามลอย ๆ ไม่ต้องการคำตอบ
2. ถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ
3. ถามความหมายหรือความจำ
4. ถามหาข้อเท็จจริงหรือความรู้สึก
5. ถามเพื่อให้เปรียบเทียบ
6. ถามเพื่อให้หาเหตุผล
7. ถามเพื่อให้วิเคราะห์
8. ถามเพื่อให้อ้างอิงหรือสรุปกฎเกณฑ์

ตัวอย่างแบบสังเกตการสอนที่ 4
แบบสังเกตการทำทางของครู

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ แบบสังเกตการทำทางของครูนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตการใช้การทำทาง ภาษา สายตา น้ำเสียง ที่ครูใช้ในการสอน สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย

2. วิธีการสังเกต สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และประเมินประสิทธิภาพการใช้การทำทางของครู ตามรายการประเมินที่กำหนดไว้

รายการประเมิน	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง	ไม่ปรากฏ
ก. การใช้น้ำเสียง				
1. เสียงดัง ชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธี.....
2. มีการเน้นเสียงหนักเบา และระดับเสียงให้สัมพันธ์กับเนื้อหา.....
3. การเว้นจังหวะการพูดน่าสนใจ และเน้นความสำคัญ.....
ข. การใช้สายตา				
1. มีการประสานสายตากับนักเรียน.....
2. กวาดสายตาดูนักเรียนทั่วห้อง.....
ค. การใช้ท่าทาง				
1. การใช้กิริยา ท่าทางประกอบการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่สอน เช่น การใช้มือ การปรบมือ การพยักหน้า การสั่นศีรษะ.....
ง. การเคลื่อนไหวของครู				
การเคลื่อนไหวของครูมีความหมายสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน.....

รายการประเมิน	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง	ไม่ปรากฏ
จ. การแสดงออกทางสีหน้า การแสดงออกทางสีหน้าของครู สัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอน เช่น ความ ตื่นเต้น ประหลาดใจ ดีใจ เสียใจ ตกใจ
ฉ. การยอมรับความคิดและความรู้สึก ของนักเรียน				
1. ใช้คำพูดเหมาะสม ไม่เยาะเย้ย ดากดาง เสียดสีนักเรียน.....
2. ใช้คำพูดแสดงอาการยอมรับ เห็นใจ....
3. แสดงอาการยอมรับ เห็นอกเห็นใจ ไม่ข่มขู่.....

วิเคราะห์การสอน

ข้อดี

ข้อเสีย

ข้อเสนอแนะ

ตัวอย่างแบบสังเกตการสอนที่ 5
แบบวิเคราะห์ความรู้สึกและอารมณ์ของครูต่อนักเรียน

เริ่มบันทึกเวลา.....

สิ้นสุดเวลา.....

การแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์		ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
ดี	1. ยกย่อง.....
	2. ชมเชย.....
	3. ให้กำลังใจ.....
	4. ยอมรับ.....
	5. สงสารหรือเห็นใจ...
ไม่ดี	6. สกัดกันความคิดเห็น
	7. ตำหนิ.....
	8. ดุ.....
	9. คาดโทษ.....
	10. ด่า.....
	11. ประจาน.....
	12. ลงโทษ.....

ข้อเสนอแนะ

แบบวัด

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

คำชี้แจง แบบวัดชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงระดับความมั่นใจในความสามารถของท่าน ในการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าในรายการหรือกิจกรรมที่กำหนด ท่านมีความมั่นใจในความสามารถของตัวเองว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ได้มากน้อยเพียงใด จากนั้นขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

มีความมั่นใจมากที่สุด	หมายถึง	ท่านมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างแน่นอน (100 %)
มีความมั่นใจมาก	หมายถึง	ท่านมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้ในระดับมาก (มากกว่า 50 %)
มีความมั่นใจปานกลาง	หมายถึง	ท่านมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้ในระดับปานกลาง (50 %)
มีความมั่นใจน้อย	หมายถึง	ท่านมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้ในระดับน้อย (น้อยกว่า 50 %)
ไม่มีความมั่นใจเลย	หมายถึง	ท่านไม่มีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้ (0 %)

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มั่นใจเลย
<p>ท่านมีความมั่นใจเป็นอย่างไรว่าท่านจะสามารถ.....</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้งได้อย่างชัดเจน 2. กำหนดเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสามารถนำไปใช้ได้จริง 4. กำหนดวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ 5. กำหนดวิธีการประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง 6. จัดกิจกรรมการสอนให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. จัดวิชาการสอนให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด 8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด 9. จัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด แก้ปัญหาโดยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ 10. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโมเดล CIPPA 11. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง 12. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ 					

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มั่นใจเลย
13. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้					
14. จัดหาแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่าง หลากหลาย					
15. ใช้คำถามแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ ผู้เรียนได้รู้จักคิดและเกิดการเรียนรู้					
16. แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของ นักเรียน					
17. สร้างบรรยากาศในการเรียนให้ผู้เรียน เกิดแรงจูงใจที่จะเรียน และรู้สึกเป็น อิสระที่จะร่วมกิจกรรม					
18. จัดสื่อการเรียนได้อย่างสอดคล้อง กิจกรรม และน่าสนใจ					
19. ให้ความสนใจนักเรียนอย่างทั่วถึง					
20. เลือกใช้เทคนิคการวัดผลและสร้าง เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสม กับวัตถุประสงค์					

**แบบบันทึกความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง**

ชื่อ..... โรงเรียน..... สปอ./ก.....

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

1. ท่านคิดว่าท่านจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ตามเทคนิควิธีการต่อไปนี้ (ให้เรียงลำดับหลักการ วิธีสอน ที่คิดว่ามีความสามารถมากที่สุด จากมากไปหาน้อย)
 - การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดล CIPPA
 - การเรียนแบบร่วมมือ
 - การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 -
 -
 -
2. ท่านคิดว่าจะสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ตามลำดับกลุ่มวิชาที่สอน ดังนี้
 - 2.1 วิชา/กลุ่มวิชา.....
 - 2.2 วิชา/กลุ่มวิชา.....
 - 2.3 วิชา/กลุ่มวิชา.....
 - 2.4 วิชา/กลุ่มวิชา.....
 - 2.5 วิชา/กลุ่มวิชา.....
3. สิ่งที่ท่านต้องการมากที่สุด เมื่อประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย)
 - ความสามารถเหมือนกับตัวแบบ
 - การทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับ
 - การสมัครเป็นครูต้นแบบ
 - การสมัครเป็นครูดีเด่นระดับจังหวัด

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. รางวัลที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับท่าน (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย)

- ความภูมิใจในความสามารถของตนเอง
- ความเชื่อมั่นในตนเอง
- ความศรัทธาและความเชื่อมั่นจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน
- การได้รับการยอมรับและการยกย่องจากผู้อื่น
- การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ
-
-
-

5. ในเวลา 1 เดือนที่ได้ปฏิบัติการสอน ท่านคาดหวังว่าท่านจะมีความสามารถดังนี้ (เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย)

- การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ออกแบบ และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- สอนได้เหมือนตัวแบบที่ได้สังเกตขณะฝึกอบรมในห้องเรียนได้
- เป็นต้นแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามเนื้อหาที่อบรมมาได้
- ให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อนร่วมงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แบบประเมินตนเอง (Self Evaluation)

ชื่อ..... นามสกุล..... วันที่.....

คำชี้แจง ทุกครั้งที่ท่านวางแผนจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติตามแผน ให้ท่านประเมิน
การทำงานของตนเองเป็นระยะ ๆ โดยการตอบคำถามต่อไปนี้
(ให้ร่วมกับแบบฟอร์มการบันทึกตนเอง [Self – Recorded])

1. การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุเป้าหมาย คือ.....
.....
2. การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ไม่บรรลุเป้าหมาย คือ.....
.....
3. สาเหตุของการไม่บรรลุเป้าหมายเกิดจาก.....
สาเหตุภายในตนเอง คือ.....
และ/หรือ
สาเหตุภายนอกตนเอง คือ.....
4. ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการเรียน ต้องพยายามตอบคำถามนี้ตลอดเวลา
 - 4.1 คิดว่าตนเองทำได้ดีเพียงใด
 - 4.2 คิดว่าตนเองได้ทำสิ่งใดสำเร็จบ้าง
5. ทุกครั้งที่ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายเกณฑ์อ้างอิงในการบันทึกตนเอง คือ
การเปรียบเทียบกับเป้าหมายของตนเองที่ตั้งไว้.....
การเปรียบเทียบกับกลุ่ม.....
การเปรียบเทียบกับสังคมและเกณฑ์มาตรฐาน.....
6. เมื่อปฏิบัติงานแล้ว มีผลงานเกิดขึ้น การให้คุณค่ากับงานหรือผลงานของตนเอง คือ
สูง เพราะ.....
ปานกลาง เพราะ.....
ต่ำ เพราะ.....

แบบฟอร์มการบันทึกตนเอง (Self – Recirded)

ชื่อ.....นามสกุล..... โรงเรียน.....

เวลา	เรื่องที่วางแผน	รายละเอียด	การประเมินผลการปฏิบัติตามเรื่องที่วางแผนไว้		
			ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย	ไม่ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย	
			ระบุ <ul style="list-style-type: none"> ● สาเหตุของสิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ● ความรู้สึกของตนเองที่ได้รับจากความสำเร็จ ● รางวัลสำหรับตนเอง ● ขั้นตอนที่ทำให้สำเร็จ 	ระบุ <ul style="list-style-type: none"> ● สิ่งที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ ● ความรู้สึกที่ได้รับ ● ขั้นตอนที่ทำให้ไม่สำเร็จ 	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ● บุคคลที่ให้คำปรึกษา (ช่วยเหลือ)

แบบฟอร์มเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ชื่อผู้สอน..... โรงเรียน.....
 ชั้นที่สอน..... สัปดาห์ที่.....

เทคนิคและวิธีสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	เป้าหมาย		การปฏิบัติ		
	จำนวน ครั้ง/ สัปดาห์	กลุ่ม วิชา	จำนวน ครั้ง/ สัปดาห์	ร้อยละ	การประเมิน
1. การสอนตามโมเดล CIPPA					
2. การเรียนแบบร่วมมือ					
3. การใช้กรณีตัวอย่าง					
4. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้					
5. อื่น ๆ					
5.1					
5.2					
5.3					
5.4					
5.5					

สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ชื่อ..... โรงเรียน.....

ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

(ถ้าได้รับปฏิกิริยาทางบวก ทำเครื่องหมาย \checkmark ถ้าไม่ได้รับ ทำเครื่องหมาย X)

สัปดาห์ที่ (วันที่ - วันที่)	ได้รับปฏิกิริยาทางบวก คือรู้สึกภูมิใจในตนเอง	
	เทคนิควิธีสอนที่ใช้	กลุ่มวิชา / ประสพการณ์ที่สอน
วันที่.....
วันที่.....
วันที่.....
วันที่.....
ได้รับปฏิกิริยาทางบวก ครั้ง คิดเป็นร้อยละ..... ครั้ง คิดเป็นร้อยละ.....

การประเมินความสำเร็จ

ได้รับปฏิกิริยาทางบวก 1 ครั้ง	ประสบความสำเร็จร้อยละ	= 25
" " 2 ครั้ง	" "	= 50
" " 3 ครั้ง	" "	= 75
" " 4 ครั้ง	" "	= 100

- สรุป
- ข้าพเจ้าใช้เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประสบความสำเร็จ
คิดเป็นร้อยละ.....
 - ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้.....กลุ่มประสบการณ์
คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ..... ผู้บันทึก

ภาคผนวก จ

รายชื่อครู-โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจันทบุรี

- | | |
|---|----------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนวัดหนองบัว |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนวัดจันทนาราม |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนบ้านแก้วฯ |
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดทองทั่ว |
| 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนวัดโยธานิมิต |
| สำรอง 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 | โรงเรียนวัดพลับพลา |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 | โรงเรียนวัดไผ่ล้อม |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 | โรงเรียนวัดเสม็ดงาม |

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมะขาม

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนวัดทุ่งเพล |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดหนองสลด |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนบ้านมะขาม (สาครมะขามราษฎร์) |
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านมะขาม (สาครมะขามราษฎร์) |
| 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดโป่ง |
| สำรอง 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนวัดวังจะอ้าย |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนดอนสำโรง |

3. สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอศิษณุ

- | | |
|--|-----------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านเนินมะหาด |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
(ประสบการณ์พิเศษ) | โรงเรียนวัดจันทนาราม |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดกระทิง |
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนวัดตะเคียนทอง |
| 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนบ้านจันทเขลม |

4. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่

- | | |
|-----------------------------------|------------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนบ้านหนองคล้าฯ |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านเนินดินแดง |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 |

- | | |
|---|------------------------|
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 | โรงเรียนวัดบูรพา |
| 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนวัดเขาบายศรี |
| สำรอง 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 |

5. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนายายอาม

- | | |
|--|----------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 (สพช., สลน.) | โรงเรียนวัดหนองแหวน |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดหนองสีงา |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนวัดนายายอาม |
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนบ้านต้นกระบก |
| สำรอง 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านต้นกระบก |

6. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งหางแมว

- | | |
|---|---------------------------|
| 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | โรงเรียนบ้านประแกต |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านวังไม้แดง |
| 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย |
| 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านเนินจำปา |
| สำรอง 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | โรงเรียนบ้านเนินจำปา |
| 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | โรงเรียนบ้านชอยสอง |



ประวัติผู้วิจัย

นางกานดา จรดล เกิดที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) วิชาเอกภาษาอังกฤษ จากวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ เมื่อปีการศึกษา 2524 สำเร็จการศึกษาปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2538

ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
จันทบุรี